

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

№ 32 (509)

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

- *Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай*
- *Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай*
- *Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай*

Улсын Их Хурлын Тамгын газар
Улаанбаатар хот
2007 он

ТӨРИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН АЛБАН МЭДЭЭЛЭЛ
Долоо хоног тутмын

Улаанбаатар хот

2007 оны наймдугаар сарын 27

№32 (509)

Гарчиг

Нэг. МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

386.	Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай	762
387.	Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	769
388.	Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	770
389.	Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	775
390.	Арбитрын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	778
391.	Эрүүл мэндийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	778
392.	Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	778
393.	Хөдөлмөрийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	778
394.	Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	779
395.	Автотээврийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	779
396.	Биеийн тамир, спортын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	779
397.	Авто замын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	780
398.	Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	780
399.	Гаалийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	788
400.	Галын аюулгүй байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	788
401.	Шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	789
402.	Монгол Улсын хилийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	789
403.	Татварын ерөнхий хуулийн зарим заалтыг хүчингүй болсонд тооцох тухай	790
404.	Прокурорын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай	790
405.	Прокурорын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай	791
406.	Шүүх байгууллагын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай	791
407.	Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай	792
408.	"Холбоо, хяналт, мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ" төслийн зээлийн гэрээ болон Засгийн газар хоорондын тохиролцооны баримт бичгийг соёрхон батлах тухай	792
409.	"Улаанбаатар хотын замын хөдөлгөөнийг хянах систем" төслийн зээлийн гэрээ болон Засгийн газар хоорондын тохиролцооны баримт бичгийг соёрхон батлах тухай	792

Хоёр. МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

410.	Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай	Дугаар 51	792
411.	Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай	Дугаар 52	793
412.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 56	793
413.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 58	793
414.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 59	794
415.	Улсын Их Хурлын 2007 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын тухай	Дугаар 60	794
416.	"Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг хангах зарим арга хэмжээний тухай" тогтоолын төсөл буцаах тухай	Дугаар 61	795
417.	Хуулийн төсөл буцаах тухай	Дугаар 62	795

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ2007 оны 07 дугаар
сарын 27-ны өдөр**Улаанбаатар
хот****ЖИЖИГ, ДУНД ҮЙЛДВЭРИЙН ТУХАЙ****НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ****Нийтлэг үндэслэл****1 дүгээр зүйл. Хуулийн зорилт**

1.1. Энэ хуулийн зорилт нь төрөөс жижиг, дунд үйлдвэрийн талаар баримтлах бодлого, үндсэн чиглэлийг тогтоож, тэдгээрийг дэмжих талаар авах арга хэмжээ, хамрах хүрээг тодорхойлон үндэсний эдийн засгийн хөгжлийг хангахад оршино.

2 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль тогтоомж

2.1. Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль¹, Иргэний хууль², Компанийн тухай³, Хоршооны тухай⁴, Нөхөрлөлийн тухай⁵, Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай⁶, Засгийн газрын тусгай сангийн тухай⁷ хууль, энэ хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл. Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1. Энэ хууль нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байнга байрлан үйл ажиллагаа эрхэлдэг дотоодын аж ахуйн нэгж, хувиараа аж ахуй эрхэлж буй Монгол Улсын иргэн, Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт байнга оршин суугч гадаадын иргэн, харьяалалгүй хүн /цаашид "иргэн" гэх/-д үйлчилнэ.

4 дүгээр зүйл. Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

4.1. Энэ хуульд хэрэглэсэн дараахь нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1. "бизнесийн шинэчлэл" гэж шинэ бүтээгдэхүүн бий болгох, түүнийгээ үйлдвэрлэх, шинэ үйлчилгээ нээх, түүнийгээ нэвтрүүлэх, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, борлуулах, үйлчилгээ үзүүлэх шинэ шийдэл, удирдлага,

менежментийн шинэ арга барилыг нэвтрүүлж ашиглах, бусад шинэлэг үйл ажиллагаа явуулах зэргээр бизнесийн тодорхой дэвшил гаргахыг;

4.1.2. "бүтээлч үйл ажиллагаа" гэж бизнесийн шинэчлэл болон шинээр эрхэлж буй бизнесийн үйл ажиллагааны явцад шинэ технологи, бүтээлч ажиллагаа бүхий удирдлага, менежментийн аргыг нэвтрүүлэхийг;

4.1.3. "менежментийн нөөц" гэж тоног төхөөрөмж, технологи, хувь хүний мэдлэг, ур чадвар болон бизнесийн үйл ажиллагаанд шаардагдах бусад нөөцийг.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ**Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч****5 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч**

5.1. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч гэдэгт дараахь шаардлагыг хангасан, энэ хуулийн 6.6-д заасны дагуу бүртгүүлсэн аж ахуйн нэгж, иргэний ойлгоно:

5.1.1. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо нь 199-өөс дээшгүй бөгөөд 1.5 тэрбум төгрөг хүртэлх жилийн борлуулалтын орлого бүхий үйлдвэрлэл эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, иргэн;

5.1.2. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо нь 149-өөс дээшгүй бөгөөд 1.5 тэрбум төгрөг хүртэлх жилийн борлуулалтын орлого бүхий бөөний худалдаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, иргэн;

5.1.3. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо нь 199-өөс дээшгүй бөгөөд 1.5 тэрбум төгрөг хүртэлх жилийн борлуулалтын орлого бүхий жижиглэнгийн худалдаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, иргэн;

5.1.4. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо нь 49-өөс дээшгүй бөгөөд 1 тэрбум төгрөг хүртэлх жилийн борлуулалтын орлого бүхий үйлчилгээ эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, иргэн;

5.1.5. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо нь 19-өөс дээшгүй бөгөөд үйлдвэрлэл эрхэлдэг, эсхүл контракт,

¹ Монгол Улсын Үндсэн хууль - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 1992 оны 1 дүгээрт нийтлэгдсэн

² Иргэний хууль - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 2002 оны 7 дугаарт нийтлэгдсэн

³ Компанийн тухай - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 1999 оны 34 дүгээрт нийтлэгдсэн

⁴ Хоршооны тухай - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 1998 оны 2 дугаарт нийтлэгдсэн

⁵ Нөхөрлөлийн тухай - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 1995 оны 8-9 дүгээрт нийтлэгдсэн

⁶ Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 2001 оны 19 дүгээрт нийтлэгдсэн

⁷ Засгийн газрын тусгай сангийн тухай - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 2006 оны 27 дугаарт нийтлэгдсэн

хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо нь 9-өөс дээшгүй бөгөөд худалдаа, үйлчилгээ эрхэлдэг, 250 сая төгрөг хүртэлх жилийн борлуулалтын орлого бүхий жижиг үйлдвэр эрхлэгч аж ахуйн нэгж, иргэн.

5.2. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч аж ахуйн нэгж нь компани, хоршоо, нөхөрлөл гэсэн хэлбэртэй байх бөгөөд энэ хуулийн 5.1-д заасан шаардлагыг хангаж буй эсэхийг тогтоохдоо тухайн хуулийн этгээдийн салбар, төлөөлөгчийн газар, хараат болон охин компанийн холбогдох үзүүлэлтийг оруулж тооцно.

6 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бүртгэл, тэмдэглэл

6.1. Энэ хуулийн 5.1-д заасан шаардлагыг хангасан аж ахуйн нэгж, иргэн нь жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бүртгэлд бүртгүүлэх хүсэлтээ Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай⁸ хуулийн 7.1.1-д заасан байгууллага /цаашид "бүртгэх байгууллага" гэх/-д гаргана.

6.2. Энэ хуулийн 6.1-д заасан хүсэлтэд дараахь зүйлийг тусгана:

6.2.1. хүсэлт гаргагч иргэний овог, нэр, оршин суугаа газрын хаяг;

6.2.2. хүсэлт гаргагч аж ахуйн нэгжийн оноосон нэр, оршин байгаа газрын хаяг;

6.2.3. эрхэлж байгаа үйл ажиллагааны төрөл;

6.2.4. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо, жилийн борлуулалтын орлогын тухай мэдээлэл.

6.3. Иргэн энэ хуулийн 6.1-д заасан хүсэлтэд дараахь бичиг баримтыг хавсаргана:

6.3.1. иргэний үнэмлэхийн нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбар;

6.3.2. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдыг нийгмийн даатгалд хамруулсан тухай нийгмийн даатгалын байгууллагын тодорхойлолт;

6.3.3. харъяа татварын байгууллагаар баталгаажуулсан сүүлийн жилийн татвар тодорхойлох хуудас.

6.4. Аж ахуйн нэгж энэ хуулийн 6.1-д заасан хүсэлтэд дараахь бичиг баримтыг хавсаргана:

6.4.1. улсын бүртгэлийн гэрчилгээ;

6.4.2. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдыг нийгмийн даатгалд хамруулсан тухай нийгмийн даатгалын байгууллагын тодорхойлолт;

6.4.3. аудитын байгууллагаар баталгаажуулсан өмнөх жилийн санхүүгийн болон татварын тайлан баланс.

6.5. Хувиараа эрхлэх аж ахуйг гэр бүлээрээ, эсхүл хоёр буюу түүнээс дээш тооны иргэн хамтран эрхэлдэг бол бүртгүүлэх хүсэлтийг хамтран гаргах бөгөөд энэ хуулийн 6.2.1, 6.3.1-д заасан мэдээ, баримтыг иргэн тус бүрээр гаргаж ирүүлнэ.

6.6. Энэ хуулийн 5.1-д заасан шаардлагыг хангасан гэж үзвэл бүртгэх байгууллага хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш ажлын 7 өдрийн дотор жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бүртгэлд бүртгэж, дараахь ажиллагааг хийнэ:

6.6.1. иргэнд гэрчилгээ олгох;

6.6.2. аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд тэмдэглэл хийх.

6.7. Иргэнд олгох гэрчилгээний загварыг үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

6.8. Хүсэлт гаргагч энэ хуулийн 5.1-д заасан шаардлагыг хангаагүй, эсхүл бичиг баримтын бүрдэл дутуу байвал бүртгэх байгууллага зохих үндэслэлийг зааж бүртгэхээс татгалзсан хариуг энэ хуулийн 6.6-д заасан хугацаанд бичгээр мэдэгдэнэ.

6.9. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бүртгэл, түүнд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийн талаар бүртгэх байгууллага хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд мэдээлж, жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад улирал бүр хүргүүлж байна.

7 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийг бүртгэлээс хасах

7.1. Бүртгэх байгууллага дор дурдсан үндэслэлээр жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийг бүртгэлээс хасч, энэ хуулийн 6.6-д заасан гэрчилгээ буюу тэмдэглэлийг хүчингүй болгох тухай шийдвэр гаргана:

7.1.1. энэ хуулийн 5.1-д заасан шаардлагыг хангахгүй болсон;

7.1.2. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч бүртгэлээс хасуулах тухай хүсэлт гаргасан;

7.1.3. бүртгүүлэхдээ хуурамч бичиг баримт бүрдүүлсэн нь тогтоогдсон;

7.1.4. аж ахуйн нэгж татан буугдсан;

7.1.5. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч нь байгаль орчин ба хүний эрүүл мэндэд хортой технологи, материал хэрэглэсэн, экологийн хохирол учруулсан нь тогтоогдсон.

8 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид хамаарахгүй этгээд

8.1. Дараахь төрлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж, иргэн жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид хамаарахгүй:

⁸ Хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлийн тухай - "Төрийн мэдээлэл" эмхтгэлийн 2003 оны 22 дугаарт нийтлэгдсэн.

8.1.1.тамхи, согтууруулах ундааны үйлдвэрлэл;
 8.1.2.төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, эд мөнгөний хонжворт сугалаа;
 8.1.3.банк, банк бус санхүүгийн үйл ажиллагаа, даатгалын үйлчилгээ;
 8.1.4.ашигт малтмал эрэх, хайх, ашиглах.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

Жижиг, дунд үйлдвэрийн талаархи төрийн болон нутгийн оорөө удирдах байгууллагын бүрэн эрх

9 дүгээр зүйл. Улсын Их Хурлын бүрэн эрх

9.1.Улсын Их Хурал жижиг, дунд үйлдвэрийн талаар дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

9.1.1.жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэх эрх зүйн орчинг боловсронгуй болгох, санхүү, татвар, зээл, хөрөнгө оруулалтын таатай нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэсэн төрийн бодлогыг тодорхойлох;

9.1.2.жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээнд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэрийг батлах;

9.1.3.жижиг, дунд үйлдвэрийн салбарт улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж буй хөтөлбөр, төсөл, Засгийн газраас авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлт, гүйцэтгэлийн тайланг хэлэлцэх;

9.1.4.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

10 дугаар зүйл. Засгийн газрын бүрэн эрх

10.1.Засгийн газар жижиг, дунд үйлдвэрийн талаар дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

10.1.1.жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрийг батлах, түүний хэрэгжилтийг хангах;

10.1.2.жижиг, дунд үйлдвэрийн тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбарын жагсаалтыг орон нутгийн дэд бүтцийн хөгжил, түүхий эдийн нөөц, эрэлт, хэрэгцээг харгалзан бүсчилэн батлах;

10.1.3.жижиг, дунд үйлдвэрийн хөгжлийн чиг хандлагад үндэслэн тухайн жилд хэрэгжүүлэх бодлого, арга хэмжээг төлөвлөн Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх;

10.1.4.жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээнд шаардагдах хөрөнгийг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг гадаадын зээл, тусламж, эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх жил бүрийн үндсэн чиглэл, төсвийн

хүрээний мэдэгдэл, улсын төсөвт тусган шийдвэрлүүлэх;

10.1.5.жижиг, дунд үйлдвэрийг төрөөс дэмжихэд шаардагдах санхүүжилтийн нэмэлт хөрөнгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх зорилгоор зохих журмын дагуу Засгийн газрын үнэт цаас гаргах;

10.1.6.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

11 дүгээр зүйл. Үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын бүрэн эрх

11.1.Үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

11.1.1.жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль тогтоомж болон жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах, хяналт тавих;

11.1.2.жижиг, дунд үйлдвэрийн салбарт улсын төсөв, гадаадын зээл, тусламжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж буй төсөл, арга хэмжээг нэгдсэн удирдлага, бодлогоор хангах;

11.1.3.жижиг, дунд үйлдвэрийн тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбар, чиглэлийн талаархи саналыг Засгийн газарт оруулж шийдвэрлүүлэх;

11.1.4.хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

11.2.Жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

11.2.1.жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль тогтоомж болон жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх;

11.2.2.жижиг, дунд үйлдвэрийн тэргүүлэх ач холбогдол бүхий салбар, чиглэлийн талаар санал боловсруулах;

11.2.3.жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид үзүүлэх төрийн үйлчилгээг нээлттэй, шуурхай хүргэх, шат дамжлагыг багасгах, хяналт шалгалт, бүртгэл, зөвшөөрлийн тогтолцоог боловсронгуй болгох арга хэмжээ авах санал боловсруулж зохих байгууллага, албан тушаалтанд тавьж шийдвэрлүүлэх;

11.2.4.жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид зориулсан үндэсний болон олон улсын хэмжээний үзэсгэлэн, худалдаа, чуулга уулзалт зохион байгуулах;

11.2.5.жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах асуудлаар Монголын худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим, төрийн бус бусад

байгууллагатай хамтран ажиллах, мэдээлэл солилцох;

11.2.6. жижиг, дунд үйлдвэрийн талаар шаардлагатай судалгааг тогтмол явуулж, үр дүнг нийтэд мэдээлэх;

11.2.7. хуульд заасан бусад бүрэн эрх.

12 дугаар зүйл. Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын бүрэн эрх

12.1. Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал жижиг, дунд үйлдвэрийн талаар дараахь бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

12.1.1. жижиг, дунд үйлдвэрийг орон нутагтаа хөгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг тухайн шатны жил бүрийн төсөвт тусгаж батлах;

12.1.2. жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих орон нутгийн тусгай сан байгуулах, түүнд хөрөнгө төвлөрүүлэх, захиран зарцуулах, хяналт тавих журам батлах;

12.1.3. тухайн нутаг дэвсгэрт жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих орон нутгийн хөтөлбөр батлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих.

12.2. Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал энэ хуулийн 12.1-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлэхдээ тухайн орон нутагт үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагын саналыг харгалзан нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын шийдвэр гаргах үйл ажиллагааны ил тод байдлыг хангана.

13 дугаар зүйл. Төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагаа

13.1. Төрийн бус байгууллага жижиг, дунд үйлдвэрийн талаархи төрийн зарим чиг үүргийг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн дангаараа буюу хамтран тухайн бус нутгийн эдийн засаг, нийгмийн болон хүрээлэн буй орчны онцлог нөхцөлд тохируулан гүйцэтгэж болно.

13.2. Мэргэжлийн холбоод нь жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчтэй жижиг, дунд үйлдвэрийн талаархи төрийн бодлого, үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх талаар хамтран ажиллаж болно.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн эрх, үүрэг

14 дүгээр зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн эрх, үүрэг

14.1. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч дараахь эрх эдэлнэ:

14.1.1. жижиг, дунд үйлдвэр, үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжих талаар төрөөс

хэрэгжүүлж буй хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээнд хамрагдах, хөнгөлөлттэй зээл, санхүүгийн дэмжлэг авах;

14.1.2. төрийн байгууллага, албан тушаалтны хууль бус аливаа шийдвэр, шаардлагыг биелүүлэхээс татгалзах, зохих журмын дагуу гомдол гаргах;

14.1.3. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид зориулан төрийн болон төрийн бус байгууллагаас зохион байгуулж буй сургалтад хамрагдах, мэдээлэл, зөвлөгөө авах;

14.1.4. хуулиар олгосон бусад эрх.

14.2. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч дараахь үүрэг хүлээнэ:

14.2.1. контракт, хөдөлмөрийн гэрээгээр ажиллагчдын тоо, жилийн борлуулалтын орлогын хэмжээ нь энэ хуулийн 5.1-д заасан хязгаараас хэтэрсэн тохиолдолд энэ тухай бүртгэх байгууллагад мэдэгдэж бүртгэлээс хасуулах;

14.2.2. хууль тогтоомж, эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтны хууль ёсны шийдвэр, шаардлагыг биелүүлэх;

14.2.3. зохих стандарт, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн үйлдвэрлэл, худалдаа, үйлчилгээ эрхлэх;

14.2.4. байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, дэвшилтэт техник, технологийг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэх;

14.2.5. импортыг орлох, экспортод чиглэсэн бараа, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх чиглэл баримтлах;

14.2.6. үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг нэвтрүүлэх;

14.2.7. ажиллагчдын мэдлэг, туршлага, мэргэжлийн үр чадварыг дээшлүүлэх, удирдлага, менежментийн арга барилыг сайжруулах;

14.2.8. ажиллагчдын нийгмийн хамгааллын баталгааг хангах, хуулиар тогтоосон хэмжээнээс доошгүй цалин хөлс олгох;

14.2.9. хуулиар хүлээсэн бусад үүрэг.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

Төрөөс жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих бодлого, үндсэн чиглэл

15 дугаар зүйл. Төрөөс жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих талаар баримтлах бодлого, үндсэн чиглэл

15.1. Төрөөс жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих талаар дараахь бодлого, үндсэн чиглэлийг баримтална:

15.1.1. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бизнесийн шинэчлэл, шинээр бизнес эрхлэх болон бүтээлч үйл ажиллагааг дэмжих.

15.1.2.жигж, дунд үйлдвэрийн менежментийн нөөц, бизнес эрхлэх таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх замаар жигж, дунд үйлдвэрийн менежментийн үндэс суурийг бэхжүүлэх;

15.1.3.жигж, дунд үйлдвэрийн менежментийн тогтвортой байдлыг хангах, бизнесийг хувирган өөрчлөх боломжийг бүрдүүлэх замаар жигж, дунд үйлдвэрийн эдийн засаг, нийгмийн өөрчлөлтөд зохицох чадварыг нэмэгдүүлэх;

15.1.4.жигж, дунд үйлдвэрийг санхүүгийн талаар дэмжих, тэдгээрийн өөрийн хөрөнгийн хангалттай байдлыг сайжруулах.

16 дугаар зүйл. Бизнесийн шинэчлэл, шинээр бизнес эрхлэх болон бүтээлч үйл ажиллагааг дэмжих

16.1.Жигж, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бизнесийн шинэчлэлд дараахь дэмжлэг үзүүлнэ:

16.1.1.шинэ бүтээгдэхүүн бий болгох, шинэ үйлчилгээ нээхэд шаардагдах технологийн хөгжлийн талаархи судалгааг дэмжих;

16.1.2.бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл болон борлуулалтын бүтээмж, үр ашгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор тоног төхөөрөмж худалдан авахад дэмжлэг үзүүлэх, санхүүгийн түрээс зэрэг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр ашиглуулах;

16.1.3.шинэ бүтээгдэхүүн бий болгох, түүнийг үйлдвэрлэх, тээвэрлэх, борлуулах үйл ажиллагааг нэгтгэн удирдах удирдлага, менежментийн шинэ аргыг нэвтрүүлэхийг дэмжих;

16.1.4.шаардлагатай бусад арга хэмжээ.

16.2.Жигж, дунд үйлдвэр эрхлэгчийг шинээр бизнес эрхлэхэд дараахь дэмжлэг үзүүлнэ:

16.2.1.шинээр бизнес эрхлэхэд шаардагдах мэдээллээр хангах, сургалт зохион байгуулах;

16.2.2.жигж, дунд үйлдвэр эрхлэх хэрэгцээ, шаардлага, ач холбогдлын талаархи иргэдийн мэдлэгийг дээшлүүлэх;

16.2.3.шинээр бизнес эрхлэхэд шаардагдах хөрөнгийн эх зэвсгээр хангах;

16.2.4.шаардлагатай бусад арга хэмжээ.

16.3.Жигж, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн бүтээлч үйл ажиллагааг дараахь арга хэмжээгээр дэмжинэ.

16.3.1.бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, борлуулах, үйлчилгээ үзүүлэх шинэ технологийн хөгжлийн талаархи судалгааг дэмжих;

16.3.2.шаардлагатай хөрөнгийг хувьцаа, бонд, гаргах зэмсэр бүрдүүлэх тэгтгэцрэг бий болгох;

16.3.3.бүтээлч үйл ажиллагаанд шаардагдах боловсон хүчний нөөцийг бүрдүүлэх;

16.3.4.шаардлагатай бусад арга хэмжээ.

17 дугаар зүйл. Жигж, дунд үйлдвэрийн менежментийн үндэс суурийг бэхжүүлэх

17.1.Жигж, дунд үйлдвэрийн менежментийн нөөцийг бүрдүүлэхэд дараахь дэмжлэг үзүүлнэ:

17.1.1.барилга байгууламж барих, тоног төхөөрөмж худалдан авах, суурилуулах болон засварлах үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх;

17.1.2.жигж, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн технологийн хөгжлийн талаархи судалгааг дэмжих, технологи дэмжүүлэх үйл ажиллагаа болон төрөөс хэрэгжүүлж буй технологийн хөгжлийн талаархи судалгаанд оролцуулах;

17.1.3.технологийн чиглэлээр сургалт, үйл ажиллагаа явуулдаг их, дээд сургууль, төрийн болон орон нутгийн байгууллагатай хамтран ажиллахыг дэмжих;

17.1.4.технологийн мэргэжилтэн болон бусад ажиллагчдын дадлага хийх, мэргэжлийн үр чадварыг дээшлүүлэх сургалтыг боловсронгуй болгох;

17.1.5.шаардлага хангахуйц мэдлэг чадвар бүхий менежер, удирдах ажилтныг бэлтгэх, тэдгээрийг сургалт, дадлагын ажилд хамруулах;

17.1.6.жигж, дунд үйлдвэрийн менежментийн нөөцийг бүрдүүлэх талаар мэдээлэл, зөвлөгөө өгөх.

17.2.Жигж, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн хамтын ажиллагааг дараахь байдлаар дэмжинэ.

17.2.1.үйл ажиллагааг нь хоршуулах зорилгоор бүтэц, зохион байгуулалтад оруулах;

17.2.2.бизнесийн хамтарсан үйл ажиллагаа болон гадаад харилцаагаа өргөжүүлэхэд туслалцаа үзүүлэх.

17.3.Аж үйлдвэрийн болон худалдааны төвлөрлийг бий болгох талаар дараахь арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

17.3.1.нэг бүс нутагт ижил төрлийн үйлдвэрлэл эрхэлдэг буюу хоорондоо уялдаатай үйл ажиллагаа явуулдаг жигж, дунд үйлдвэр эрхлэгчдийг хамтарч ажиллахыг дэмжих;

17.3.2.аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн хот төлөвлөлтийн дагуу жижиглэнгийн худалдаа болон үйлчилгээ эрхлэгчдэд зориулан худалдаа, үйлчилгээний төв, гудамж байгуулах, тухайн нутаг дэвсгэрт оршин суудаг иргэд болон үйлчлүүлэгчдийн эрх, ашиг сонирхолд нийцсэн барилга байгууламж, дэлгүүр барихад дэмжлэг үзүүлэх.

17.4.Хөдөлмөрийн харилцааг боловсронгуй болгох, ажиллагчдын нийгмийн хамгааллыг

сайжруулах, мэргэжлийн ур чадварыг хөгжүүлэх сургалт зохион байгуулах, ажлын байр шинээр бий болгоход дэмжлэг үзүүлнэ.

17.5. Жижиг, дунд үйлдвэрийн төлбөр тооцооны харилцааг боловсронгуй болгох замаар туслан гүйцэтгэгчийн гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний хөдсгийг төлөхдөө хууль буюу гэрээнд заасан хугацааг хэтрүүлэхээс сэргийлэх, төлбөрийн нөхцөлийг тодорхой болгох болон бусад шаардлагатай дэмжлэг үзүүлнэ.

17.6. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахад жижиг, дунд үйлдвэрийн оролцох боломжийг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

18 дугаар зүйл. Эдийн засаг, нийгмийн өөрчлөлтөд зохицох чадварыг нэмэгдүүлэх, эрсдэлээс хамгаалах

18.1. Жижиг, дунд үйлдвэрийн эдийн засаг, нийгмийн өөрчлөлтөд зохицох чадварыг нэмэгдүүлэх талаар дараахь арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

18.1.1. худалдааны бүтэц, түүхий эдийн нийлүүлэлтэд гарсан өөрчлөлт нь жижиг, дунд үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд саад учруулсан буюу учруулж болзошгүй тохиолдолд бизнесийн тогтвортой байдлыг хангах, өөр төрлийн үйл ажиллагаа эрхлэх боломжийг бүрдүүлэх;

18.1.2. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах тогтолцоог бий болгох;

18.1.3. шаардлагатай бусад арга хэмжээ.

18.2. Жижиг, дунд үйлдвэрийг эрсдэлээс хамгаалах талаар дараахь арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

18.2.1. харилцагч дампуурах тохиолдолд жижиг, дунд үйлдвэрийг эрсдэлээс хамгаалах зорилго бүхий хамтарсан эрсдэлийн сан, даатгалын тогтолцоог бий болгох;

18.2.2. жижиг, дунд үйлдвэрийн үйл ажиллагааг дахин шинээр сэргээх тогтолцоог боловсронгуй болгох;

18.2.3. энэ хуулийн 18.1.1, 18.2.2-т заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зорилгоор ажлын байр шинээр бий болгох;

18.2.4. шаардлагатай бусад арга хэмжээ.

19 дүгээр зүйл. Санхүүжилтийг дэмжих, өөрийн хөрөнгийн хангалттай байдлыг сайжруулах

19.1. Жижиг, дунд үйлдвэрийг санхүүгийн талаар дэмжих дараахь арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

19.1.1. жижиг, дунд үйлдвэрийн санхүүгийн эх үүсвэрийн тогтвортой байдлыг хангах үүднээс санхүүгийн байгууллагын чиг үүргийг тодорхой болгох, даатгалын тогтолцоог хөгжүүлэх;

19.1.2. банк болон банк бус санхүүгийн байгууллагатай тохирсны үндсэн дээр жижиг, дунд үйлдвэрт зориулсан санхүүжилтийг бий болгох;

19.1.3. урт хугацааны, хөнгөлөлттэй зээл олгох;

19.1.4. зээлийн баталгаа гаргах;

19.1.5. зарим төрлийн даатгалд хамруулах;

19.1.6. гадаадын болон олон улсын байгууллагын санхүүжилт бүхий төсөл, тусламжийн арга хэмжээнд хамруулах;

19.1.7. хууль тогтоомжид заасан бусад арга хэмжээ.

19.2. Жижиг, дунд үйлдвэрийн өөрийн хөрөнгийн хангалттай байдлыг сайжруулах зорилгоор хөрөнгө оруулалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох, татварын ачаалалыг зохицуулах арга хэмжээ авна.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ

Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих арга хэмжээний удирдлага, зохион байгуулалт

20 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэрийн үндэсний зөвлөл

20.1. Үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын дэргэд жижиг, дунд үйлдвэрийн хөгжлийг дэмжих талаар санал, зөвлөмж гаргах чиг үүрэг бүхий Жижиг, дунд үйлдвэрийн үндэсний зөвлөл /цаашид "Зөвлөл" гэх/ байна.

20.2. Зөвлөлийн дарга нь үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн байна. Зөвлөл 15 хүртэл гишүүнтэй байх бөгөөд дараахь байгууллагын төлөөллөөс бүрдэнэ:

20.2.1. барилга, хот байгуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.2. боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.3. зам, тээвэр, холбоо, аялал жуулчлалын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.4. нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.5. түлш, эрчим хүчний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.6. үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.7. хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага;

20.2.8. Улаанбаатар хотын захирагчийн ажлын алба;

20.2.9. Монголын худалдаа, аж үйлдвэрийн танхим;

20.2.10. жижиг, дунд үйлдвэрийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллага.

20.3. Зөвлөлийн гишүүнийг энэ хуулийн 20.2-т заасан байгууллагын санал болгосноор Ерөнхий сайд томилно. Зөвлөлийн гишүүн орон тооны бус байна.

20.4. Зөвлөлийн дүрмийг Засгийн газар батална.

20.5. Зөвлөл энэ хуулийн 11.1-д заасан бүрэн эрх болон 15, 16, 17, 18, 19, 21 дүгээр зүйлд заасан төрөөс жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих талаар баримтлах бодлого, үндсэн чиглэл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан санал, зөвлөмж гаргах үүрэгтэй.

20.6. Зөвлөл орон нутагт салбар зөвлөлтэй байж болно. Салбар зөвлөлийн ажиллах журмыг Зөвлөлийн дарга батална.

21 дүгээр зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөр

21.1. Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрийг жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага боловсруулна. Үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь холбогдох саналыг тусган Засгийн газарт оруулж батлуулна.

21.2. Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрийг Засгийн газрын үйл ажиллагааны хөтөлбөртэй уялдуулах ба хэрэгжүүлэх хугацаа нь Засгийн газрын бүрэн эрхийн хугацаатай адил байна.

21.3. Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд үйлдвэр, худалдаа, үйлчилгээний асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага хяналт тавьж, биелэлтийг хагас жил тутам Засгийн газарт тайлагнаж, олон нийтэд мэдээлнэ.

22 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан

22.1. Жижиг, дунд үйлдвэрийг дэмжих үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийг санхүүжүүлэх

зорилго бүхий Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сан байна.

22.2. Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх санг бүрдүүлэх, зарцуулах, гүйцэтгэлийг тайлагнах, хянахтай холбогдсон харилцааг Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулиар зохицуулна.

23 дугаар зүйл. Бизнес инкубацийн үйлчилгээ

23.1. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид дараахь бизнес инкубацийн үйлчилгээ үзүүлнэ:

23.1.1. гадаадын зээл, тусламжид хамрагдах зорилгоор жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч төсөл боловсруулахад арга зүйн зөвлөгөө өгөх, холбогдох мэдээллээр хангах;

23.1.2. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ажлын байр, тоног төхөөрөмжийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр түрээслүүлэх;

23.1.3. тэргүүний техник, технологи, бараа бүтээгдэхүүний гадаад, дотоодын зах зээлийн үнэ, хандивлагч орон, олон улсын байгууллагын зээл, тусламжаар хэрэгжиж байгаа төсөл, хөтөлбөр, төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний захиалга зэрэг жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн мэдээллээр үйлчлэх;

23.1.4. жижиг, дунд үйлдвэрийн салбарын хууль тогтоомж, журам, заавар, шийдвэр, тэдгээрийн эгч холбогдол, үр нөлөөг танилцуулах, жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах асуудлаар арга зүйн зөвлөгөө өгөх;

23.1.5. Монгол Уулсын жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгч, тэдгээрийн бараа бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээг гадаад, дотоодын зах зээлд сурталчлах, борлуулалт, гадаадын хөрөнгө оруулагчидтай холбоо тогтоох, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэхэд чиглэсэн үзэсгэлэн худалдаа, сурталчилгааг зохион байгуулах;

23.1.6. бизнесийн удирдлага, менежмент, маркетинг, технологи дамжуулах зэрэг чиглэлээр ажил олгогчийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн сургалт явуулах, зөвлөгөө өгөх.

23.1.7. бизнес инкубацийн бусад үйлчилгээ.

23.2. Энэ хуулийн 23.1-д заасан бизнес инкубацийн үйлчилгээг зохион байгуулах, санхүүжүүлэх, хяналт тавихтай холбогдсон харилцааг Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулиар зохицуулна.

24 дүгээр зүйл. Мэдээллийн сан

24.1. Жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид зориулсан мэдээллийн санг жижиг, дунд

үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага эрхлэн хөтөлнө.

24.2. Мэдээллийн сан нь дараахь мэдээллээс бүрдэнэ:

24.2.1. жижиг, дунд үйлдвэрийн салбарын хууль тогтоомж, төрийн байгууллага, албан тушаалтнаас гаргасан холбогдох бусад эрх зүйн актууд /журам, заавар, тушаал, аргачлал/;

24.2.2. шинэ техник, технологийн зах зээлийн үнэ, техникийн үзүүлэлтийн талаархи мэдээлэл;

24.2.3. төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах захиалга;

24.2.4. жижиг, дунд үйлдвэрийг санхүүжүүлэх гадаад, дотоодын буцалтгүй тусламж, зээллээр хэрэгжиж буй төсөл, хөтөлбөрийн тухай мэдээлэл;

24.2.5. жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчид зориулан гадаад, дотоодод зохион байгуулах үзэсгэлэн, худалдааны тухай мэдээлэл;

24.2.6. хуулиар нууцад хамааруулаагүй бусад мэдээлэл.

24.3. Мэдээллийн санг хөтлөх, түүнд мэдээлэл төвлөрүүлэх, үйлчилгээ үзүүлэх журмыг жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын дарга батална.

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ

Бусад зүйл

25 дугаар зүйл. Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль тогтоомжийг зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага

25.1. Энэ хуулийн 14.2.1-д заасныг зөрчиж, ажиллагчдын тоо, жилийн борлуулалтын орлогын хэмжээ нь энэ хуулийн 5.1-д заасан хязгаараас хэтэрсэнийг бүртгэх байгууллагад мэдэгдээгүй бол эрх бүхий улсын байцаагч иргэнийг 10000-50000, аж ахуйн нэгжийг 150000-250000 төгрөгөөр торгоно.

МОНГОЛ УЛСЫН

ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 07 дугаар сарын 27-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ТУСГАЙ САНГИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлд дараахь агуулга бүхий хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/ 14 дүгээр зүйлийн 2, 3, 4 дэх хэсэг:

"14.2. Энэ хуулийн 7.1.1-д заасан жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх санг бүрдүүлэх улсын төсвийн хөрөнгийн хэмжээ нь улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтын 10 хувиас доошгүй байна.

14.3. Жижиг, дунд үйлдвэрлэлийн бодит өсөлт, мөнгөний ханшны өөрчлөлтийг харгалзан тухайн жилд улсын төсвөөс Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх санд олгох хөрөнгийн хэмжээг Засгийн газрын саналыг үндэслэн Улсын Их Хурал тухайн жилийн төсөвт тусгаж батална.

14.4. Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх санд орон нутгийн төсвөөс хөрөнгө олгож болох бөгөөд түүний хэмжээг аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал тухайн жилийн орон нутгийн төсөвт тусгаж батална."

2/ 14 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсгийн 3, 4, 5, 6, 7 дахь заалт:

"14.5.3 зээлийн баталгаа гаргах;
14.5.4 мэргэжлийн зөвлөгөө өгөх, мэдээллээр хангах;
14.5.5. сургалт, давтан сургалтад хамруулах;
14.5.6. зарим төрлийн даатгалд хамруулах;
14.5.7. хуульд заасан бусад арга хэмжээ."

2 дугаар зүйл. Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 14.2.2 дахь заалтын "зээл" гэсний өмнө "урт хугацааны, хөнгөлөлттэй" гэж нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 14.2 дахь хэсгийн дугаарыг "14.5" гэж өөрчилсүгэй.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН

ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ИРГЭНИЙ ХЭРЭГ ШҮҮХЭД ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай зүйл, хэсэг, заалт тус тус нэмсүгэй:

1/155' дугаар зүйл:

155' дугаар зүйл. Хуулийн этгээдийг дампуурсанд тооцох тухай хүсэлт гаргах, түүнийг хянан шийдвэрлэх

155'.1. Үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий харилцагч, эсхүл үүргээ биелүүлж чадахгүй болсон хуулийн этгээд өөрийгөө дампуурсанд тооцуулахаар тухайн хуулийн этгээдийн оршин байгаа газрын шүүхэд хүсэлт гаргана.

155'.2. Хуулийн этгээдийг дампуурсанд тооцох тухай хэргийг хянан шийдвэрлэхдээ уг хэргийн зохигчдог болон тухайн хуулийн этгээд өөрөө хүсэлт гаргасан бол түүний төлөөлөгчид шүүх хуралдаан хэзээ, хаана болох товч мэдэгдэнэ.

155'.3. Энэ хуулийн 155'.2-т заасан этгээд шүүх хуралдаанд хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр хүрэлцэн ирээгүй явдал нь шүүх хуралдааныг хойшлуулах үндэслэл болохгүй."

2/ 176' дугаар зүйл:

176' дугаар зүйл. Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаан

176'.1. Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч энэ хуулийн 176.2-т заасан тогтоолыг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор хууль зөрчсөн үндэслэлээр Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгчид гомдол гаргаж болно.

176'.2. Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч гомдлыг үндэслэлтэй гэж үзвэл энэ хуулийн 174.1-д заасан хугацаанд дүгнэлт гаргаж, уг хэргийг Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаанаар хэлэлцүүлнэ. Ерөнхий шүүгчийн дүгнэлтэд хэрэг шийдвэрлэсэн байдал, гомдлын болон хууль зөрчсөн үндэслэлийг тусгасан байна.

176'.3. Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч гомдлыг үндэслэлгүй гэж үзвэл энэ хуулийн 174.1-д заасан хугацаанд хууль тогтоомжид заасны дагуу гомдол гаргагчид бичгээр хариу өгнө.

176'.4. Улсын дээд шүүхийн хуралдаан Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдээс бүрдэнэ.

Энэхүү хуралдаанаас энэ хуулийн 178.1-д заасан тогтоол гаргана.

176'.5. Танхимын шүүх хуралдааны тогтоолд гаргасан гомдлыг уг хэргийг анхан шатны журмаар хянан шийдвэрлэсэн шүүх хүлээн авч энэ хуулийн 163.1, 173.1-д заасан журмын дагуу хэргийн хамт Улсын дээд шүүхэд хүргүүлнэ. Энэ хуулийн 176'.1-д заасны дагуу гомдол гаргасан этгээдэд энэ хуулийн 57.1, 57.4-т заасан журам хамаарахгүй.

3/13 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"13.4. Захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.1-д заасан захиргааны байгууллага, албан тушаалтны захиргааны хууль бус актын талаар гаргасан нэхэмжлэлийг захиргааны хэргийн шүүх шийдвэрлэнэ."

4/19 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"19.4. Шүүхийн тухай хуулийн 15.6.2, 16.3.2-т заасан тохиолдолд аймаг, нийслэлийн шүүх болон Улсын дээд шүүх хуулиар тусгайлан харьяалуулсан хэрэг, маргааныг анхан шатны болон давж заалдах журмаар хянан шийдвэрлэнэ."

5/20 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"20.4. Хэрэг шилжүүлснийг үндэслэлгүй гэж үзвэл хэрэг хүлээн авсан шүүгч захирамж, шүүх тогтоол гарган Шүүхийн тухай хуулийн 36.1.4, 37.1.6-д заасны дагуу шийдвэрлүүлнэ."

6/29 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг:

"29.5. Шүүх бие даасан шаардлага гаргаагүй гуравдагч этгээдэд холбогдох асуудлыг үндсэн нэхэмжлэлийн хамт шийдвэрлэхгүй."

7/39 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"39.3. Энэ хуулийн 39.1-д заасан тохиолдолд хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг түдгэлзүүлнэ."

8/ 49 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг:

"49.5. Хэргийн оролцогчийн өөрөө сонгосон орчуулагч, хэлмэрчээс бусад шүүхээс томилогдсон орчуулагч, хэлмэрч нь эрх бүхий байгууллагаас орчуулгын ажил эрхлэх зөвшөөрөл авсан байна."

9/57 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"57.4. Анхан болон давж заалдах шатны шүүхийн шийдвэр, магадлалд гомдол гаргаж байгаа

этгээд шийдвэр, магадлалыг хүлээн зөвшөөрөхгүй байгаа хэмжээгээр улсын тэмдэгтийн хуртамжийг тооцон төлнө."

10/ 69 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5 дахь

заалт: "69.1.5.тодорхой ажиллагаа гүйцэтгэх, эсхүл гүйцэтгэхгүй байхыг хариуцагчид даалгах."

11/ 80 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 8 дахь

заалт: "80.1.8.энэ хуулийн 39, 41, 47 дугаар зүйлд заасан ажиллагаа явуулж байгаа бол."

12/ 133 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 10

дахь заалт: "133.1.10.хуулийн этгээдийг дампуурсанд тооцох."

13/ 167 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсэг:

"167.6.Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч энэ хуулийн 167.5-д заасан хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хэтрүүлсэн бол хугацаа сэргээлгэх хүсэлтийг анхан шатны шүүхэд гаргах ба хүсэлтийг хангах эсэхийг шүүгч захирамж гарган шийдвэрлэнэ."

14/ 173 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"173.4.Хяналтын журмаар гомдол гаргахад энэ хуульд заасан журмыг баримтлаагүй бол шүүх гомдлыг хүлээн авахгүй бөгөөд энэ тухай шүүгч захирамж гаргана."

15/ 180 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"180.3.Шинээр илэрсэн нөхцөл байдлын улмаас шүүхийн шийдвэрийг хянуулах тухай хүсэлт гаргасан этгээд шүүх хуралдаанаас өмнө хүсэлтээсээ татгалзал түүнийг хүсэлт гаргаагүйд тооцоно."

2 дугаар зүйл. Иргэний хэрэг шүүхэд хянан

шийдвэрлэх тухай хуулийн 14, 5-ын "ажиллагааг" гэсний дараа "шүүхийн шийдвэр", 28, 1-ийн "шүүх" гэсний дараа "нэхэмжлэгчийн хүсэлтээр, эсхүл түүний зөвшөөрснөөр", 47, 1-ийн "хүсэлтээр" гэсний дараа "энэ хуулийн 47.5, 111.3-т заасан тохиолдолд шүүхийн саначилгаар", 47 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсгийн 2 дахь өгүүлбэр болгон "Шинжээчийн дүгнэлт эргэлзээтэй, тодорхой бус буюу үндэслэлгүй, эсхүл шинжээч зөрүүтэй дүгнэлт гаргасан бол шүүх өөр шинжээчээр нэмэлт болон дахин шинжилгээ хийлгэж болно.", 57.2-ын "хувь хэмжээг" гэсний дараа "Улсын", 57.3-ын "Хураамжийг" гэсний өмнө "Улсын тэмдэгтийг", мөн хэсгийн "асуудлыг" гэсний дараа "Улсын", 65, 1.6-ийн "буюу" гэсний дараа "шүүхийн тогтоол", 86.2.2-ын "нотлох баримтыг" гэсний өмнө "энэ хуулийн 91 дүгээр зүйлд заасан үндэслэлээр шүүгч, шинжээч, орчуулагч, хэлмэрч, шүүх хуралдааны нарийн бичгийн даргыг татгалзан гаргах тухай хүсэлт

гаргах", 91.1.2-ын "оролцогчийн" гэсний дараа "гэр бүл", мөн заалтын "шүүх бүрэлдэхүүн хоорондоо" гэсний дараа "гэр бүлийн болон", 91, 1.3-ын "чадах" гэсний дараа "эсэх", 168.3-ын "шийдвэрийг" гэсний дараа "энэ хуулийн 168.1-д заасан үндэслэлээр", 172.2.2-ын "хуулиар" гэсний өмнө "шүүх", 175.1, 175.2-ын "Зохигч", гэсний дараа "гуравдагч этгээд", мөн зүйлийн 1 дэх хэсгийн "оролцохыг" гэсний дараа "бичгээр", 181.6-ийн "нөхцөлд" гэсний дараа "шүүхийн урьд гаргасан шийдвэрийг хүчингүй болгож" гэж тус тус нэмсгүгэй.

3 дугаар зүйл. Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн зарим зүйл, хэсэг, заалтыг дор дурдсанаар тус тус өөрчлөн найруулсугай.

1/119 дүгээр зүйл:

"119 дүгээр зүйл. Шийдвэрийг танилцуулах, гардуулах

119.1.Шүүх хуралдаан даргалагч шийдвэрийн тогтоох хэсгийн агуулгыг танилцуулж, шаардлагатай бусад асуудлыг тайлбарлан шүүх хуралдааныг хаана.

119.2.Шийдвэр танилцуулан сонсгомгогч хуулийн хүчин төгөлдөр болно.

119.3.Шийдвэр хүчинтэй болсон өдрөөс хойш 7 хоногийн дотор шийдвэрийн агуулгыг энэ хуулийн 118 дугаар зүйлд заасны дагуу бүрэн эхээр нь бичгээр үйлдэж, шүүгч, шүүх бүрэлдэхүүн гарын үсэг зурна.

119.4.Шүүх хуралдаанд оролцсон зохигч энэ хуулийн 119.3-т заасан хугацаа өнгөрснөөс хойш 14 хоногийн дотор шүүхэд хүрэлцэн ирж шийдвэрийг өөрөө гардан авна.

119.5.Хэргийг зохигчийн оролцоогүйгээр шийдвэрлэсэн бол шүүх шийдвэрийг энэ хуулийн 119.4-т заасан хугацаанд зохигчид гардуулна. Ийнхүү гардуулах боломжгүй, эсхүл энэ хуулийн 119.4-т заасны дагуу хүрэлцэн ирж шүүхийн шийдвэрийг аваагүй бол шүүх үг хугацаа өнгөрснөөс хойш 7 хоногийн дотор зохигчийн оршин суугаа /оршин байгаа/ газар болон ажилладаг байгууллагын нь аль нэг хаягаар баталгаат шуудангаар, эсхүл шүүхийн ажилтнаар хүргүүлнэ.

119.6.Энэ хуулийн 119.5-д заасны дагуу хүргүүлснийг гардан авсанд тооцох бөгөөд шүүхийн шийдвэрийг хүргүүлэхдээ энэ хуулийн 77.6-д заасан журмыг баримталж болно."

2/120 дугаар зүйл:

"120 дугаар зүйл.Шүүхийн шийдвэр хуулийн хүчин төгөлдөр хэвээр байх, шүүхийн шийдвэрт гомдол гаргах

120.1. Анхан шатны шүүхийн шийдвэр дараахь тохиолдолд хуулийн хүчин төгөлдөр хэвээр байна:

120.1.1. энэ хуулийн 120.2-т заасан хугацаанд давж заалдах гомдол гаргаагүй;

120.1.2. давж заалдах гомдол гаргасан бөгөөд давж заалдах шатны шүүх гомдлыг хянаад энэ хуулийн 167.1.1 - 167.1.3-т заасны дагуу гаргасан магадлалд хяналтын журмаар гомдол гаргаагүй;

120.1.3. давж заалдах шатны шүүхийн магадлалд хяналтын журмаар гомдол гаргасан бөгөөд хяналтын шатны шүүх гомдлыг хянаад энэ хуулийн 176.2.1 - 176.2.3-т заасан тогтоол гаргасан бол.

120.2. Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч анхан шатны шүүхийн шийдвэрийг гардан авснаас хойш 14 хоногийн дотор аймаг, нийслэлийн шүүхэд давж заалдах гомдол гаргаж болно.

120.3. Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч энэ хуулийн 120.2-т заасан хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаанаар хэтрүүлсэн бол хугацаа сэргээлгэх хүсэлтийг анхан шатны шүүхэд гаргах ба хүсэлтийг хангах эсэхийг шүүгч захирамж гарган шийдвэрлэнэ.

120.4. Зохигч ба хэргийн бусад оролцогч, түүнчлэн тэдгээрийн эрх залгамжлагч шүүхээр нэгэнт хянан шийдвэрлэгдсэн маргааны талаар шүүхэд дахин нэхэмжлэл гаргах буюу шүүхээс нэгэнт тогтоогдсон үйл баримт, эрх зүйн харилцаа, иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх өөр ажиллагааны талаар маргах эрхгүй."

3/161 дүгээр зүйл:

"161 дүгээр зүйл. Давж заалдах гомдол гаргах

161.1. Анхан шатны журмаар хэрэг хянан шийдвэрлээд гаргасан шүүхийн шийдвэрт зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч давж заалдах гомдол гаргах эрхтэй.

161.2. Давж заалдах гомдлыг шийдвэр гаргасан шүүхээр дамжуулан гаргана.

161.3. Давж заалдах журмаар гомдол гаргаагүй этгээд хяналтын журмаар гомдол гаргах эрхгүй.

161.4. Энэ хуулийн 161.1-д заасан этгээд давж заалдах гомдлын үндэслэлд анхан шатны шүүхээр хэлэлцэгдээгүй шинэ нотлох баримтыг заах эрхгүй."

4/176 дугаар зүйл:

"176 дугаар зүйл. Хяналтын шатны шүүх хуралдаан

176.1. Хяналтын журмаар хэргийг Улсын дээд шүүхийн 5 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэй хянан шийдвэрлэнэ.

176.2. Шүүх хяналтын журмаар хэргийг дараахь байдлаар хянан шийдвэрлэж тогтоол гаргана:

176.2.1. шийдвэр, магадлалыг хэвээр үлдээж, гомдлыг хангахгүй орхих;

176.2.2. шийдвэр, магадлалд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;

176.2.3. магадлалыг бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг хүчингүй болгож, шийдвэрийг хэвээр үлдээх буюу өөрчлөх;

176.2.4. шийдвэр, магадлалыг хүчингүй болгож, хэргийг буюу нэхэмжлэлийг хэрэгсэхгүй болгох;

176.2.5. шийдвэр, магадлалыг хүчингүй болгож, хэргийг дахин хэлэлцүүлэхээр анхан болон давж заалдах шатны шүүхэд буцаах.

176.3. Тогтоолд шүүх хуралдаан даргалагч, илтгэсэн шүүгч гарын үсэг зурна. Тогтоолд анхан болон давж заалдах журмаар хэргийг хянан шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэр, магадлалын тогтоох хэсгийн агуулга, хяналтын гомдлын болон гаргаж байгаа тогтоолын үндэслэлийг тус тус тусгана."

5/178 дугаар зүйл:

"178 дугаар зүйл. Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаанаар хэргийг хянан шийдвэрлэсэн тогтоол

178.1. Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаанаар хэргийг дараахь байдлаар хянан шийдвэрлэж тогтоол гаргана:

178.1.1. шийдвэр, магадлал, тогтоолыг хэвээр үлдээж, энэ хуулийн 176'2-т заасан дүгнэлтийг хангахгүй орхих;

178.1.2. шийдвэр, магадлал, тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;

178.1.3. магадлал, тогтоолыг бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг хүчингүй болгож, шийдвэрийг хэвээр үлдээх буюу өөрчлөх;

178.1.4. тогтоолыг бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг хүчингүй болгож, магадлал, шийдвэрийг хэвээр үлдээх буюу өөрчлөх;

178.1.5. шийдвэр, магадлал, тогтоолыг хүчингүй болгож, хэргийг буюу нэхэмжлэлийг хэрэгсэхгүй болгох;

178.1.6. шийдвэр, магадлал, тогтоолыг хүчингүй болгож, хэргийг дахин хэлэлцүүлэхээр анхан болон давж заалдах, хяналтын шатны шүүхэд буцаах.

178.2. Энэ хуулийн 178.1-д заасан шүүхийн тогтоол танилцуулан сонсгомогц хуулийн хүчин төгөлдөр болно.

178.3. Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдааны тогтоол эцсийнх байна."

6/ 5 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"5.4. Энэ хуулийн 3.1-д заасны дагуу гаргасан нэхэмжлэл, хүсэлт, гомдлыг тухайн шүүхийн шүүгчдийн зөвлөлгөөнөөс урьдчилан тогтоосон журмын дагуу шүүгчид хуваарилна."

7/12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт:

"12.1.4. Захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.1, 4.2-т зааснаас бусад байгууллага, албан тушаалтны үйл ажиллагаа болон тэдгээрийн гаргасан захиргааны актын талаар гаргасан гомдол."

8/ 28 дугаар зүйлийн 2, 3 дахь хэсэг:

"28.2. Нэхэмжлэгч өөрийгөө өөр этгээдээр солих тухай хүсэлт гаргаагүй, эсхүл зөвшөөрөөгүй бөгөөд тухайн өөр этгээд бие даасан шаардлага гаргасан бол шүүх түүнийг гуравдагч этгээдээр оролцуулж болно.

28.3. Нэхэмжлэгч хариуцагчийг өөр этгээдээр солих тухай хүсэлт гаргаагүй, эсхүл зөвшөөрөөгүй бол шүүх хариуцагчийг сольж болохгүй."

9/ 59 дүгээр зүйлийн 4, 5 дахь хэсэг:

"59.4. Энэ хуулийн 56.5-д заасны дагуу хариуцагч нэхэмжлэлийн шаардлагыг сайн дураар хүлээн зөвшөөрч биелүүлсэн шалтгаанаар нэхэмжлэгч гаргасан нэхэмжлэлээсээ татгалзсан бол нэхэмжлэгчийн урьдчилан төлсөн улсын тэмдэгтийн хураамжийн тавин хувийг буцаан олгоно.

59.5. Нэхэмжлэгч шаардлагаа багасгах, энэ хуулийн 59.4-т зааснаас бусад тохиолдолд нэхэмжлэлээсээ татгалзах, зохигч эвлэрэх замаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа энэ хуулийн 106.5-д заасны дагуу дуусгавар болсон бол улсын тэмдэгтийн хураамжийг буцаан олгохгүй."

10/ 65 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1, 2 дахь заалт:

"65.1.1. Энэ хуулийн 13 дугаар зүйлд заасан хэргийн харьяалал зөрчсөн.
65.1.2. Энэ хуулийн 14, 15, 16, 19 дүгээр зүйлд заасан шүүхийн харьяалал зөрчсөн."

11/ 67 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалт:

"67.1.3. хэргийн оролцогчийн гаргасан хүсэлтийг шүүх үндэслэлтэй гэж үзвэл энэ хуулийн 38.6-д заасан ажиллагааг явуулах."

12/ 70 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"70.3. Нэхэмжлэлийг хэрэгсэхгүй болгосон тохиолдолд хариуцагч энэ хуулийн 69.1-д заасан арга хэмжээ авсны улмаас учирсан хохирлын талаар шүүхэд нэхэмжлэл гаргаж болно."

13/ 77 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсэг:

"77.9. Мэдэгдэх хуудсыг хүлээн авсан хэргийн оролцогч хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр шүүхэд ирээгүй бөгөөд түүнийг зайлшгүй ирүүлэх шаардлагатай бол шүүгчийн захирамжаар албадан ирүүлж, хууль тогтоомжид заасан хариуцлага хүлээлгэнэ."

14/ 82 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2, 5 дахь заалт:

"82.1.2. хөдөлмөрийн эрх зүйн харилцаанаас үүссэн маргаан,
82.1.5. тэтгэмжийн харилцаанаас үүссэн маргаан."

15/ 84 дүгээр зүйлийн 1, 2 дахь хэсэг:

"84.1. Иргэний хэргийг анхан болон давж заалдах, хяналтын шатны журмаар хянан шийдвэрлэхэд урьд нь оролцсон шүүгч уг хэрэг, маргааныг өөр шатны журмаар хянан шийдвэрлэхэд оролцож болохгүй.

84.2. Анхан болон давж заалдах, хяналтын шатны журмаар хэргийг хянан шийдвэрлэхэд оролцсон шүүгчийн гэр бүлийн гишүүн, түүнтэй төрөл садангийн холбоотой шүүгч уг хэргийг өөр шатны журмаар хянан шийдвэрлэхэд оролцож болохгүй."

16/ 86 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 3 дахь заалт:

"86.2.3. зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч, өмгөөлөгч, гэрч, шинжээчид асуулт тавих."

17/ 89 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"89.1. Шүүх хуралдааныг тухайн шүүхийн шүүгчдийн зөвлөлгөөнөөс томилогдсон шүүгч даргална."

18/100 дугаар зүйлийн 6, 7 дахь хэсэг:

"100.6. Хэргийг зохигч талын эзгүйд шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрт энэ хуулийн

120.2-т заасан хугацаанд давж заалдах гомдол гаргаагүй бол түүнийг ердийн журмаар биелүүлнэ.

100.7. Хэргийг зохигч талын эзгүйд шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрт ердийн журмаар давж заалдах гомдол гаргана."

19/ 124 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"124.1. Энэ хуулийн 123.1-д заасны дагуу гаргасан шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж илт үндэслэл муутай бол тухайн шүүх бүрэлдэхүүн тогтоол, шүүгч захирамж гарган хүчингүй болгох, эсхүл өөрчилж болно."

20/156 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт:

"156.1.1. Шүүх, прокурор, хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах байгууллага болон Захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 4.1, 4.2-т зааснаас бусад байгууллага, аж ахуйн нэгж, тэдгээрийн албан тушаалтны шийдвэр, үйл ажиллагаанд хуульд заасны дагуу гаргасан гомдол."

21/ 162 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4 дэх заалт:

"162.2.4. шийдвэрийн ямар зүйл, заалт, үндэслэлийг зөвшөөрөхгүй байгаа."

22/ 167 дугаар зүйлийн 2, 3, 4, 5 дахь хэсэг:

"167.2. Магадлалд анхан шатны журмаар хэргийг хянан шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрийн агуулга, давж заалдах гомдлын үндэслэл, гаргаж байгаа магадлалын үндэслэлийг тус тус тусгана.

167.3. Магадлал танилцуулан сонсгомогц хуулийн хүчин төгөлдөр болно.

167.4. Магадлал хүчинтэй болсноос хойш 7 хоногийн дотор магадлалын агуулгыг бүрэн эхээр нь бичгээр үйлдэж, шүүх бүрэлдэхүүн гарын үсэг зурна. Магадлалыг зохигч энэ хуулийн 119.4-т заасны дагуу гардан авах, эсхүл шүүх энэ хуулийн 119.5-д заасны дагуу зохигчид хүргүүлнэ.

167.5. Давж заалдах шатны шүүхийн магадлалд энэ хуулийн 172.2-т заасан үндэслэлээр зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч энэ хуулийн 167.4-т заасны дагуу магадлалыг гардан авсан, эсхүл хүргүүлснээс хойш 14 хоногийн дотор хяналтын журмаар гомдол гаргаж болно."

23/170 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"170.1. Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч энэ хуулийн 20.1, 38.9, 65.1.1-65.1.8, 65.1.10, 69.1, 92.4, 97.1, 100.2 дахь

хэсэг, 80, 117, 124 дүгээр зүйлд заасан шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, шийтгэвэрт гарсан өдрөөс нь хойш 10 хоногийн дотор тухайн шатны шүүхэд гомдол гаргаж болно."

24/ 171 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"171.1. Шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамж, шийтгэвэрт энэ хуулийн 170.1-д заасны дагуу гаргасан гомдлыг 14 хоногийн дотор тухайн хэргийг хянан шийдвэрлэж байгаа шүүгчийг оролцуулахгүйгээр 3 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэйгээр дараахь байдлаар хянан шийдвэрлэж тогтоол гаргана:

171.1.1. тогтоол, захирамж, шийтгэврийг хэвээр үлдээж, гомдлыг хангахгүй орхих;

171.1.2. тогтоол, захирамж, шийтгэвэрт өөрчлөлт оруулах;

171.1.3. тогтоол, захирамж, шийтгэврийг хүчингүй болгох."

25/172 дугаар зүйлийн 1, 3 дахь хэсэг:

"172.1. Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч энэ хуулийн 167 дугаар зүйлд заасан магадлалд хяналтын журмаар гомдол гаргах эрхтэй.

172.3. Хяналтын журмаар гомдол гаргасан этгээд хяналтын шатны шүүх хуралдаанаас өмнө гомдлоосоо татгалзал түүнийг гомдол гаргаагүйд тооцож, улсын гэмдэгтийн хураамжийг буцаан олгох тухай шүүгч захирамж гаргана."

4 дүгээр зүйл. Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 16.3-ын "үүрэг гүйцэтгэгчээс" гэснийг "үүрэг гүйцэтгүүлэгчээс", 20.1.3-ын "92 дугаар зүйлд" гэснийг "93.2-т", 25.1.4-ийн "хэлмэрчийг" гэснийг "хэлмэрч, иргэдийн төлөөлөгч, шүүх хуралдааны нарийн бичгийн даргыг", 27.3-ын "нэхэмжлэгч, хариуцагчийг" гэснийг "этгээдийг хамтран нэхэмжлэгч, буюу хамтран хариуцагчаар", 28.4-ийн "хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны" гэснийг "шүүх хуралдааны", 29.1, 29.3-ын "Маргаж байгаа" гэснийг "Маргааны", 29.3-ын "муугаар" гэснийг "сөргөөр", 32.4-ийн "сайн дураараа гэр бүлийн гишүүн, төрөл, садангаараа" гэснийг, өөрийгөө сайн дурын үндсэн дээр бусдаар", 37.2-ын "түүний төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, гуравдагч этгээдийн" гэснийг "гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгчийн", 38.1-ийн "түүний төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, гуравдагч этгээд" гэснийг "гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч нь", 41.2-ын "тогтооно" гэснийг "тогтоож, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг түдгэлзүүлнэ", 59.3-ын "Хяналтын шатны шүүх зохигч, гуравдагч этгээдийн" гэснийг "Давж заалдах болон хяналтын шатны шүүх зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгчийн", 67.1.1-ийн "тэдгээрийн төлөөлөгч

буюу өмгөөлөгч, гуравдагч этгээдэд” гэснийг “гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгчид”, 68.3-ын “урьд оролцож байсан зохигч” гэснийг “зохигчоор”, 73.2-ын “шүүгч” гэснийг “шүүх”, 74.2-ын “баталсан” гэснийг “баталж, хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон”, 80.1.4-ийн “иргэний, эсхүл эрүүгийн” гэснийг “эрүүгийн, иргэний, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх, арбитрын”, 91.1.1-ийн “шийдвэрлэхэд зохигч, гуравдагч этгээд, иргэдийн төлөөлөгч, өмгөөлөгч” гэснийг “шийдвэрлэх ажиллагаанд зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, иргэдийн төлөөлөгч”, 92.2-ын “түүний төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, иргэдийн төлөөлөгч, гуравдагч этгээд” гэснийг “гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, иргэдийн төлөөлөгч” гэснийг “хариуцагч, түүний төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, хэргийг хэрэгсэхгүй болгох тухай шүүгч захирамж, шүүх тогтоол гаргана, Эдгээр тогтоол, захирамжид энэ хуулийн 74.4-т заасан зохицуулалт нэгэн адил хамаарна”, 107.2-ын “түүний төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, нэхэмжлэгчийн талд оролцож буй гуравдагч этгээд” гэснийг “нэхэмжлэгчийн талд оролцож буй гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч”, мөн зүйлийн 3 дахь хэсгийн “Хариуцагч, түүний төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, хариуцагчийн талд оролцож буй гуравдагч этгээд” гэснийг “Хариуцагч, хариуцагчийн талд оролцож буй гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч”, 118.3-ын “буюу гуравдагч этгээдийн” гэснийг “гуравдагч этгээд, түүний төлөөлөгчийн”, 155.3, 155.4-ийн “хариуцагчий” гэснийг “хариуцагчаар оролцвол зохих этгээдийг”, 171.2-ын “шийдвэр” гэснийг “тогтоол”, 173.1-ийн “авна” гэснийг “авах бөгөөд энэ хуулийн 163.1-д заасан ажиллагааг гүйцэтгэнэ.

Зохигч, гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч гомдлын талаар тайлбараа гаргах эрхтэй”, 177.1-ийн “176.5-д” гэснийг “176” дугаар зүйлд”, 181.2-ын “анхны” гэснийг “анхан шатны шүүхийг”, 162.4, 173.3-ын “57.1-д” гэснийг “57.1, 57.4-г”, 163.2, 165.1, 166.5-ын “тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч, гуравдагч этгээд” гэснийг “гуравдагч этгээд, тэдгээрийн төлөөлөгч буюу өмгөөлөгч” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл. Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 19.3-ын “энэ хуулийн 172.2-т заасан үндэслэлээр”, 25.1.6-ын “эсхүл”, 29.3-ын “эсхүл шүүхийн санаачлагаар”, 66.1-ийн “13.2”, 80.1.7-ийн “бол”, 123 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн “буюу шүүх хуралдааны бус үед”, мөн зүйлийн 3 дахь хэсгийн “Бусад асуудлаар шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамжийг шүүх хуралдааны тэмдэглэлд тусган амаар гаргаж болно”, 164.3-ын “давж заалдах шатны” гэснийг тус тус хассугай.

6 дугаар зүйл. Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг, 156 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 2 дахь заалт, 158 дугаар зүйл, 170 дугаар зүйлийн 2, 4 дэх хэсэг, 175 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, “Ипотехийн зүйлийг шүүхийн бус журмаар худалдан борлуулах ажиллагаатай холбогдолтой хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа” гэсэн Арван хоёрдугаар бүлэг –ийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

**ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ ТУХАЙ
ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай зүйл, хэсэг, заалт тус тус нэмсүгэй.

1/103¹ дугаар зүйл:
“103¹ дугаар зүйл. Шийтгэх тогтоол биелүүлэх хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд ялаас чөлөөлөх санал гаргах

103¹.1. Эрүүгийн хуулийн 76 дугаар зүйлд зааснаар шүүхийн шийтгэх тогтоол биелүүлэх хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд ялтныг ялаас чөлөөлөх тухай саналыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага прокурорт гаргах ба прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ.”

2/ 104¹ дүгээр зүйл:

“104¹ дүгээр зүйл. Хорих ял эдлэхээс хугацаанаас нь өмнө тэнсэн суллагдсан болон тэнсэгдсэн ялтанд хяналт тавих

104¹.1. Хорих ял эдлэхээс хугацаанаас нь өмнө тэнсэн суллагдсан болон Эрүүгийн хуулийн 61 дүгээр зүйлд заасан үндэслэлээр тэнсэгдсэн ялтанд цагдаагийн байгууллага хяналт тавина.

104¹.2. Цагдаагийн байгууллага энэ хуулийн 104¹.1-д заасан ялтанд хяналт тавихдаа энэ хуулийн 102, 103 дугаар зүйлд заасан журмыг нэгэн адил баримтална.”

3/ 126' дугаар зүйл:

"126' дугаар зүйл. Хорих ял эдлэхээс хугацаанаас нь өмнө тэнсэн суллах, дэглэм бууруулах, гянданд хорих ялыг хорих ангид эдлүүлэхээр буюу хорих ангид эдлэх ялыг гянданд хорих ялаар солих тухай санал гаргах

126'.1. Эрүүгийн хуулийн 74 дүгээр зүйлд заасны дагуу ялтан оногдуулсан хорих ялын тодорхой хувийг эдэлсэн, засарч хүмүүжсэнээ зан байдлаараа харуулж, гэмт хэрэг үйлдсэний улмаас учруулсан хохирлоо төлсөн бол түүнийг хорих ял эдлэхээс хугацаанаас нь өмнө тэнсэн суллах саналыг хорих ангийн дарга прокурорт гаргах ба прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ.

126'.2. Хорих ялын хоёрны нэгээс доошгүй хувийг эдэлсэн, сахилгын зөрчил гаргаж байгаагүй, хөдөлмөрлөх үүргээ амжилттай биелүүлж урамшуулагдаж байсан ялтны ял эдэлж буй дэглэмийг бууруулах тухай саналыг хорих ангийн дарга прокурорт гаргах ба прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ.

126'.3. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 335 дугаар зүйлд зааснаар гянданд хорих ялыг зохих дэглэмийн хорих ангид эдлүүлэхээр буюу хорих ангид эдлэх ялыг гянданд хорихоор солих тухай саналыг хорих ангийн дарга прокурорт гаргах ба прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ."

4/ 61 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"61.4. Эд хөрөнгө өмчлөх эрх, түүнтэй холбоотой эд хөрөнгийн бусад эрхийн улсын бүртгэлийг хийх эрх бүхий байгууллага нь энэ хуулийн 61.1-д заасан мэдэгдлийг хүлээн авсан бол тухайн битүүмжлэгдсэн үл хөдлөх эд хөрөнгө эрхийн улсын бүртгэлд бүртгэгдсэн эсэхийг тодорхойлсон лавлагааг 3 хоногийн дотор шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагад өгнө."

5/ 91 дүгээр зүйлийн 7 дахь хэсэг:

"91.7. Хэрэв ялтан торгуулийн мөнгийг энэ хуулийн 91.2-т заасан хугацаанд төлөх бололцоогүй байвал түүний өргөдлийг үндэслэн шийдвэр гүйцэтгэгч торгууль төлөх хугацааг 6 сар хүртэл хугацаагаар хойшлуулах болон мөн хугацааны дотор хэсэгчлэн төлүүлэх тухай санал прокурорт гаргах ба прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ"

6/ 107 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэг:

"107.7. Энэ хуулийн 107.5-д заасан чөлөөний хугацааг ял эдэлсэн хугацаанд оруулан тооцно."

7/ 111 дүгээр зүйлийн 6 дахь хэсэг:

"111.6 Энэ хуулийн 111.5-д заасны дагуу хорих анги нь эхийн хамт байгаа 0-1 насны хүүхдийг эрүүл мэнд есөж бойжих, аюулгүй орчинг бүрдүүлсэн тусгай байр, нөхцөлөөр хангана."

8/ 114 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"114.4. Өвчний учир хугацаанаас өмнө ял эдлэхээс чөлөөлөх журам эрүүл мэнд, бие эрхтэндээ санаатайгаар гэмтэл учруулсан ялтанд хамаарахгүй."

9/ 117 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"117.4. Баривчлах, хорих ял эдэлж байгаа ялтан өмнө нь үйлдсэн болон ял эдэлж байх хугацаандаа үйлдсэн гэмт хэрэгт шалгагдаж байгаа бол хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах байгууллагын санал, прокурорын зөвшөөрлийг үндэслэн ялтныг цагдаагийн байгууллагад шилжүүлэх бөгөөд ийнхүү шилжүүлэх журмыг Улсын ерөнхий прокурортой зөвшилцөн хууль зүй, дотоод хэргийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална."

10/ 120 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг:

"120.5 Жирийн дэглэмтэй хорих ангийн ялтныг гяндан, чанга, онцгой дэглэмтэй хорих анги, баривчлах ял эдлүүлэх болон сэжигтэн, яллагдагчийг баривчлах, цагдан хорих байрны аж ахуйн үйлчилгээнд ажиллуулж болно."

11/ 132 дугаар зүйлийн 8 дахь хэсэг:

"132.8. Сэжигтэн, яллагдагчийг баривчлах, цагдан хорих байрны болон согтуурах, мансуурах донтой этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх газрын ажилтанг хорих байгууллагын албан хаагчтай адилтган үзнэ."

12/ 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт:

"7.1.6. согтуурах, мансуурах донтой этгээдийг захиргааны журмаар албадан эмчлэх, албадан хөдөлмөр хийлгэх шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх."

13/ 115 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 9, 10 дахь заалт:

"115.1.9 ял эдлүүлэх байгууллагын ажилтны зүгээс хүчлэг харьцахыг шаардах;

115.1.10 хувийн аюулгүй байдлаа хамгаалуулах."

2 дугаар зүйл. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 4.1-ийн "иргэний" гэсний дараа "болон захиргааны", 5.3-ын "аймаг" гэсний өмнө "хорих байгууллага", 8.3-ын "Хорих байгууллага нь" гэсний дараа "сэжигтэн, яллагдагчийг баривчлах, цагдан хорих шийдвэрийг биелүүлэх", 16.3-ын "16.1.3-г" гэсний өмнө "16.1.1.", мөн хэсгийн "эвлэрсэн" гэсний дараа "төлбөр авагч нь төлбөр авахаас татгалзсан", 64.6-ын "орлогоос" гэсний дараа "нэг удаа", 83.2-ын "шийдвэр гүйцэтгэх ажиллагаа" гэсний дараа "хэсэгчилэн биелсэн болон", 93.1, 93.2-ын "хорих" гэсний өмнө "баривчлах", 101.4-ийн "арга хэмжээг" гэсний дараа "шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага", 134.2.2, 134.2.3-ын "санал" гэсний дараа "прокуророор дамжуулан", 134.2.3-ын "өмнө" гэсний дараа "тэнсэн" гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн зарим зүйл, хэсэг, заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/ 104 дүгээр зүйл:

"104 дүгээр зүйл. Албадан ажил хийлгэх, баривчлах, хорих ял нь шүүхийн шийтгэх тогтоолоор хойшлогдсон ялтанд хяналт тавих

104.1. Албадан ажил хийлгэх, баривчлах, хорих ял нь шүүхийн шийтгэх тогтоолоор хойшлогдсон ялтанд цагдаагийн байгууллага хяналт тавина.

104.2. Албадан ажил хийлгэх, баривчлах, хорих ял нь шүүхийн шийтгэх тогтоолоор хойшлогдсон ялтан болон жирэмсэн эмэгтэй, 3 хүртэлх насны хүүхэдтэй эх, ганц бие эцэгт хорих ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг хойшлуулсан бол түүнийг гүйцэтгэхэд энэ хуулийн 102, 103 дугаар зүйлд заасан журмыг нэгэн адил баримтална.

104.3. Албадан ажил хийлгэх, баривчлах, хорих ял нь шүүхийн шийтгэх тогтоолоор хойшлогдсон ялтны засрал хүмүүжилд хяналт тавих журмыг Улсын ерөнхий прокурортой зөвшилцөн хууль зүй, дотоод хэргийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн тогтооно."

2/ 10 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"10.3. Гүйцэтгэх баримт бичгийг үрэгдүүлсэн тохиолдолд түүнийг дахин олгуулахаар Иргэний хэргэ шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 188 дугаар зүйлд заасны дагуу шүүхэд хандана."

3/ 37 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2 дахь заалт:

"37.2.2 төлбөр төлөгч, төлбөр авагч, өмчлөгч Иргэний хуулийн 177.1-д заасны дагуу

тохиролцоогүй бол үл хөдлөх эд хөрөнгө,"

4/ 48 дугаар зүйлийн 10 дахь хэсэг:

"48.10. Албадан дуудлага худалдаагаар худалдсан үл хөдлөх эд хөрөнгийн үнийг бүрэн төлсөн үеэс худалдан авагчид тухайн үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөгч болох эрх үүснэ."

5/ 91 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"91.1. Торгох, эд хөрөнгө хураах ял оногдуулсан шүүхийн шийтгэх тогтоолыг гүйцэтгэх ажиллагааг энэ хуулийн 10-14, 18-20 дугаар зүйлд тус тус заасны дагуу гүйцэтгэнэ."

6/ 111 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"111.3. Эмэгтэй ялтан илгээмж авах, түр уулзалт хийх тоог хязгаарлахгүй бөгөөд удаан хугацааны уулзалтыг жилд найман удаа хийж болно."

4 дүгээр зүйл. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх

тухай хуулийн 10.1.4-ийн "хөрөнгө гаргуулах" гэснийг "эд хөрөнгө, зардал гаргуулах, хохирол төлүүлэх", 13.7-ийн "авагчийн" гэснийг " төлөгчийн", 17.4-ийн "17.1.2" гэснийг "17.1.", 45.2-ын "шийдвэр гаргасан өдрөөс" гэснийг "ахлах шийдвэр гүйцэтгэгчийн тогтоол гарснаас", 91.5-ын "7" гэснийг "14", 98.2, 98.3-ын "хорих" гэснийг "баривчлах", 122.1-ийн "тал" гэснийг "гуравны нэг", 127.6-гийн "шүүхэд гаргаж шийдвэрлүүлнэ" гэснийг "прокурорт гаргах ба прокурорын дүгнэлтийг үндэслэн шүүх шийдвэрлэнэ", 135.2-ын "Хорих байгууллагын" гэснийг "Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын", "107.7, 114.4, 114.5, 114.6, 120.5, 120.6, 120.7" дахь хэсгийн дугаарыг "107.8, 114.5, 114.6, 114.7, 120.6, 120.7, 120.8." гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх

тухай хуулийн 18.1-ийн "тухайн хүний төрөл, садангийн хүнийг дуудан ирүүлж тайлбар гаргуулах", 97.4-ийн "цагаатгах", 98.3-ын "өөр төрлийн хөнгөн ялаар эсхүл", 109.4-ийн "жирийн дэглэмтэй", 137.6-ийн "нотариатын үйлдэл хийхийг хууль бусаар шаардах", 133.1.1-ийн "хугацаанд нь", 137.3-ын "137.1.5" гэснийг тус тус хассугай.

6 дугаар зүйл. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх

тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг, 49 дүгээр зүйлийн 4 дэх хэсэг, 67 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг, 81 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, 96 дугаар зүйлийн 6, 7 дахь хэсэг, 98 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 109 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэг, 116 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 126 дугаар зүйлийн 2, 3, 4 дэх хэсгийг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АРБИТРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Арбитрын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг, 42 дугаар зүйлийн 2.7 дахь хэсэг, 43 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн "давж заалдах" гэснийг "анхан" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

2 дугаар зүйл. Арбитрын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 9 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлд "3.1.22. "ортопед" гэж хүний эд эрхтний эмгэг согогийг засах зориулалтаар бүтээгдсэн зүйлийг," гэсэн заалт нэмсүгэй.

44.2-ийн "протез" гэсний дараа "ортопед" гэж нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 3.1.20 дахь заалтаас "болон эмгэг, согогийг засах" гэснийг хассугай.

2 дугаар зүйл. Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 44 дүгээр зүйлийн гарчигийн болон 44.1.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.5 дахь заалтыг "13.1.5. хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хэрэглээнд зориулсан тусгай зориулалтын

хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, автотээврийн хэрэгсэл," гэж өөрчлөн найруулсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ХӨДӨЛМӨРИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Хөдөлмөрийн тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай хэсэг нэмсүгэй:

1/ 83 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:
"83.4. Ажил олгогч хөгжлийн бэрхшээлтэй ажилтантай тохиролцсоноор түүний ажлын байрыг энэ хуулийн 82.1-д заасан байгууллагаас баталсан хөдөлмөрийн аюулгүй ажилдга, эрүүл ахуйн стандартын дагуу хөгжлийн бэрхшээлтэй ажилтны биеийн байдалд тохирсон нэмэлт хэрэгсэлээр тоноглоно."

2/ 83 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг:
"83.5. Хөгжлийн бэрхшээлтэй ажилтны ажлын байрны эрүүл ахуйн стандартыг хангахад зарцуулсан зардлын тодорхой хэсгийг хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас санхүүжүүлж болно."

2 дугаар зүйл. Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.1 дэх хэсгийн "16-17 насны гэсний дараа "болон хөгжлийн бэрхшээлтэй" гэж, 79 дүгээр зүйлийн 79.3 дахь хэсгийн "насанд

хүрээгүй" гэсний дараа ", хөгжлийн бэрхшээлтэй" гэж, 111 дүгээр зүйлийн 111.3 дахь хэсгийн "заасан" гэсний дараа "төлбөр авах, зарцуулах журам," гэж тус тус нэмсүгэй.

"25" гэж, "гурав" гэснийг "дөрөв", мөн зүйлийн гарчигийн болон 111.1,111.2, 111.4,111.5 дахь хэсгийн "тахир дутуу" гэснийг "хөгжлийн бэрхшээлтэй" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

3 дугаар зүйл.Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 111 дүгээр зүйлийн 111.1 дэх хэсгийн "50" гэснийг

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАРЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/ 18 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт:

"18.1.4. 25-аас дээш ажиллагчидтай аж ахуйн нэгжийн нийт ажиллагсдын 2/3 ба түүнээс дээш хувийг хараагүй ажилтан эзэлдэг бол уг аж ахуйн нэгжийн орлого."

2/ 19 дүгээр зүйлийн 10 дахь хэсэг:

"19.10.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдээс үүсгэн байгуулсан төрийн бус байгууллагуу дэмжих зорилгоор аж ахуйн нэгж, иргэнээс хандивласан нэг сая хүртэлх хэмжээний төгрөгийг ийнхүү хандивласан болох нь тогтоогдсон тохиолдолд тухайн татварын жилд уг аж ахуйн нэгжийн албан татвар ногдох орлогоос хасч тооцно."

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

АВТОТЭЭВРИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Автомтээврийн тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/ 7 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"7.4.Нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчигч байгаа хараагүй хүнд зориулж буудлыг зарлах, сонголын бэрхшээлтэй иргэнд зориулж буудал бүрд нэр, хаяг, чиглэлийг бичмэл болон зургийн хэлбэрээр байрлуулах, өөрчлөх шийдвэрийг тухайн аймаг, нийслэлийн Засаг дарга гаргана."

2/ 10 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 8 дахь заалт:

"10.2.8. 20 ба түүнээс дээш нийтийн тээврийн хэрэгсэлтэй тээвэрлэгчийн тээврийн

хэрэгслийн 10-аас доошгүй хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг тээвэрлэхэд зориулагдсан байх;"

3/ 10 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 9 дэх заалт:

"10.2.9.тээвэрлэгч нь энэ хуулийн 10.2.8-д заасан хэмжээний тээврийн хэрэгсэлгүй бол Засгийн газраас тогтоосон хэмжээ, журмын дагуу жил бүр төлбөр төлнө. Төлбөрийг хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санд төвлөрүүлэн, уг хөрөнгийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнд зориулах нийгмийн хамгааллын арга хэмжээг санхүүжүүлэхэд зарцуулах."

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл.Биеийн тамир, спортын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай хэсэг, заалт нэмсүгэй:

1/10 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 8 дахь заалт:

"10.1.8.тухайн аймаг, нийслэлийн дүүрэг дэх биеийн тамир, спортын байгууламжийн

10-аас доошгүй хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний онцлогт тохируулан тоноглох, түүнд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төсвийн төсөлд тусгах."

2/18 дугаар зүйлийн 11 дэх хэсэг:

"18.11 Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдээс бүрдсэн насанд хүрэгчдийн үндэсний шигшээ

багтай байж болно. Багийг бүрдүүлэх, тамирчдыг сонгон шалгаруулахад Биеийн тамир, спортын тухай хуулийн 18.2-18.4 дэх заалт хамаарна."

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Улаанбаатар хот

**АВТО ЗАМЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД
НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Авто замын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлд "21.3. Энэ хуулийн 21.1-д заасан зам, замын байгууламжаар зорчиж байгаа хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний зориулалтын тээврийн хэрэгслийг зам ашигласны төлбөрөөс чөлөөлөх журмыг Засгийн газар тогтооно." гэсэн хэсэг нэмсүгэй.

2 дугаар зүйл. Авто замын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.5 дахь заалтын "авто зам" гэсний өмнө "иргэн, түүний дотор хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, аюулгүй байдлыг хангасан" гэж нэмсүгэй.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 09-ний өдөр

Улаанбаатар хот

**ЭРҮҮГИЙН БАЙЦААН ШИЙТГЭХ
ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ
ОРУУЛАХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд дор дурдсан агуулгатай заалт, хэсэг, бүлэг нэмсүгэй:

хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр хэтрүүлсэн бол энэ хуулийн 77 дугаар зүйлд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ."

1/ 24 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 5, 6 дахь заалт:

"24.1.5 хөнгөн гэмт хэрэг анх удаа үйлдэж, хэргээ сайн дураараа илчлэн ирсэн этгээд учруулсан хохирлоо бүрэн төлсөн, гэм хорыг арилгасан,

5/ 68 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 3 дахь заалт, 10 дахь хэсэг:

"68.2.3 хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад дахин гэмт хэрэг үйлдсэн.

24.1.6 хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явцад цаг үеийн нөхцөл байдал өөрчлөгдсөний улмаас хөнгөн, хүндэвтэр гэмт хэргийн шинжийг агуулсан үйлдэл нийгэмд аюултай шинж чанараа алдсан бөгөөд гэмт хэрэг үйлдсэн этгээд нийгэмд аюулгүй болсон нь тогтоогдвол."

68.10.Сэжигтэн, яллагдагчийг өөр газарт шилжүүлэн цагдан хорих эсэхийг прокурорын саналыг үндэслэн шүүгч захирамж гарган шийдвэрлэх бөгөөд хэрэв шүүх шилжүүлэн хорих саналыг хүлээн авсан бол энэ тухай сэжигтэн, яллагдагчийн гэр бүлийн гишүүн, эсхүл өмгөөлөгчид 24 цагийн дотор мэдэгдэнэ."

2/ 25 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"25.3.Энэ хуулийн 25.1 дэх хэсэгт заасан ажиллагаа Аалигатай тэмцэх газрын харьяалан шалгах гэмт хэрэгт хамаарахгүй."

6/ 69 дүгээр зүйлийн 10 дахь хэсэг:

"69.10.Сэжигтэн, яллагдагчийг цагдан хорих хугацааг сунгах асуудлыг шийдвэрлэхдээ шүүгч шаардлагатай гэж үзвэл, эсхүл өмгөөлөгч хүсэлт гаргасан бол өмгөөлөгч, прокурорыг байлцуулна."

3/ 40 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 6 дахь заалт:

"40.1.6 төлбөрийн чадваргүй этгээд өмгөөлөгч оролцуулах хүсэлт гаргасан."

7/ 99 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"99.2.Байцаан шийтгэх ажиллагааны зөрдлөг төр хариуцах бөгөөд шүүх энэ хуулийн 100.1, 101.1, 101.2, 101.4, 101.5-д заасны дагуу байцаан шийтгэх ажиллагааны зөрдлөг нөхөн төлүүлэхээр шийдвэрлэнэ."

4/ 46 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсэг:

"46.7.Тогтоол, захирамжид заасан шинжилгээний дүгнэлт гаргах хугацааг шинжлэн

8/ 114 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"114.3.Энэ хуулийн 114.2-т заасны дагуу гомдлыг шийдвэрлээд гаргасан Ерөнхий шүүгч, эсхүл түүний томилсон шүүгчийн шийдвэрт дахин гомдол гаргахгүй."

9/ 172 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"172.4.Дор дурдсан тохиолдолд дараахь албан тушаалтан энэ хуулийн 172.3-т заасан хойшлуулшгүй ажиллагаа явуулна:

172.4.1.Монгол Улсын хилийн гадна байгаа тус улсын төрийн далбаа мандуулсан усан онгоц, агаарын хөлөг аялж яваа үед гарсан гэмт хэрэгт усан онгоцны ахмад, агаарын хөлгийн багийн дарга;

172.4.2.Монгол Улсаас гадаад улсад суугаа Дипломат төлөөлөгчийн газрын эзэмшил нутагт гарсан гэмт хэрэгт тухайн Дипломат төлөөлөгчийн газрын консулын асуудал эрхэлсэн ажилтан;

172.4.3.хорих ангийн харьяа нутаг дэвсгэр дээр ялтны үйлдсэн гэмт хэрэгт хорих ангийн дарга, дэд дарга;

172.4.4.хилийн бүст гарсан гэмт хэрэгт хилийн тагнуулын албаны эрх бүхий албан тушаалтан;

172.4.5.энэ хуулийн 27.1-т заасан гэмт хэрэгт тагнуулын байгууллагын гүйцэтгэх ажилтан;

172.4.6.цэрэг, цагдаагийн албан хаагч энхийг сахиулах, олон улсын бусад ажиллагаанд оролцох явцад үйлдсэн гэмт хэрэгт тухайн цэрэг, цагдаагийн багийн эрх бүхий албан тушаалтан;

172.4.7.гал түймрийн шалтгаан нөхцөлийг тогтоох явцад гал түймэртэй тэмцэх байгууллагын эрх бүхий албан хаагч;

172.4.8.гаалийн хяналт, шалгалтын явцад илэрсэн гэмт хэрэгт гаалийн улсын байцагч."

10/ 177 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"177.3.Хэрэг бүртгэлийг түргэн шуурхай, бүрэн гүйцэд хийхийн тулд гэмт хэрэг илэрсэн буюу сэжигтэн, яллагдагч болон гэрч, хохирогчийн олонхи байгаа газар хэрэг бүртгэлт явуулж болно. Хэргийн харьяаллын тухай асуудлыг хэрэг бүртгэлт эхэлсэн газрын прокурор шийдвэрлэнэ."

11/ 263 дугаар зүйлийн 6 дахь хэсэг:

"263.6.Энэ хуулийн 263.3-т заасан журам нь насанд хүрээгүй шүүгдэгчийн мэдүүлгийг сонсоход нэг адил хамаарна."

12/ 350 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 4 дэх заалт:

"350.1.4.тогтоол, магадлалыг хүчингүй болгож, хэргийг хэрэгсэхгүй болгох буюу цагаатгах."

13/ 370 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"370.2.Байцаагдаж байгаа этгээдийн өмгөөлөгч хүсэлт гаргасан тохиолдолд өөрийн зардлаар байцаалтын явцыг дүрс бичлэгээр бэхжүүлэн авч болох бөгөөд энэ тухай хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын тэмдэглэлд тусган, дүрс бичлэгийг хэрэгт хавсаргана."

14/ Дөчин наймдугаар бүлэг:
"ДӨЧИН НАЙМДУГААР БҮЛЭГ"
Хялбаршуулсан журмаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа
414 дүгээр зүйл.Хялбаршуулсан журмаар байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулах хэргийн харьяалал

414.1. Эрүүгийн хуулийн 99.1/Бусдын бие мэхбодид хөнгөн гэмтэл санаатай учруулах/, 103.1 /Бэлгийн замын халдварт өвчнөө эмчлүүлэхээс зайлсхийх, халдаах/, 110/Доромжлох/, 111.1/Гүтгэх/, 118/Асран хамгаалах үүргээ урвуулах/, 123.1/Садар самууныг сурталчлах/, 130.1/Иргэн сонгуулийн эрхээ эдлэхэд болон сонгуулийн хорооны ажилд саад хийх/, 132 /Жагсаал, цуглаан хийх эрх чөлөөг зөрчих/, 135.1/Иргэний захидал, харилцааны нууцын халдашгүй байдлыг зөрчих/, 137.1/Иргэний орон байрны халдашгүй байдлыг зөрчих/, 139.1 /Сэтгүүлчийн хуульд нийцсэн үйл ажиллагаанд саад хийх/, 142/Хүний шашин шүтэх, эс шүтэх эрхийг зөрчих/, 143 /Шүтэж байгаа шашнаар нь хүнийг ялгаварлан гадуурхах, мөрдөн мөшгих/, 145.1/Бусдын эд хөрөнгийг хулгайлах/, 151/Алдуул мал, гээгдэл буюу санамсаргүй олдсон эд хөрөнгө завших/, 152/Хадгалуулсан буюу бусад зорилгоор итгэмжлэн өгсөн бусдын эд хөрөнгө завших/, 155.1 /Гэмт хэрэг үйлдэж олсон эд хөрөнгийг авах, борлуулах/, 187.1/Галт зэвсэг, байлдааны галт хэрэгсэл, тэсэрч дэлбэрэх бодисыг хамгаалах үүрэгт ажилдаа хайнга хандах/, 197.1/Хууль бусаар эмчлэх/, 201.1/Орчиндоо аюул учруулж болох амьтныг зохих хамгаалалтгүй байлгах/, 215.1 /Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдлын болон ашиглалтын журам зөрчих/, 216.1 /Зам тээврийн осол гарсан газрыг санаатой орхих/, 220.1/Бүрэн бичи тээврийн хэрэгслийг ажилд гаргах, жолоодох эрхгүй хүнээр тээврийн хэрэгсэл жолоодуулах/, 222.1/Жолоогоо бусдад шилжүүлэх/, 223.1/Авто тээврийн хэрэгслийг авч зугтаах/, 230.1 /Төрийн албан хаагч, хэв журам хамгаалах олон нийтийн байцаагчийг эсэргүүцэх/, 231.1/Төрийн албан хаагч, хэв журам хамгаалах олон нийтийн байцаагчийг доромжлох/, 233.1/Хуурамч баримт бичиг, тамга, тэмдэг, хэвлэмэл маягт үйлдэх, ашиглах/, 234.1/Баримт бичиг, тамга, тэмдэг, хэвлэмэл маягыг хулгайлах, устгах, гэмтээх, нууц/

236/Дураараа аашлах/, 239/Төрийн дайчилгаанаас зайлсхийх/, 243.1/Мөрийтэй тоглох/, 244 /Битүүмжилсэн эд зүйлийг дур мэдэн зарцуулах/, 245.1/Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт, шүүн таслах ажиллагаанд саад учруулах/, 255/Гэрч, хохирогч, мэдүүлэг өгөхөөс, шинжээч дүгнэлт гаргахаас татгалзах, зайлсхийх/, 259/Шүүгч, иргэдийн төлөөлөгч, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, өмгөөлөгч, прокурор, шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэгчийг гүтгэх/, 275.1 /Захирагчийн тушаал биелүүлэхгүй байх/, 277.1 /Захирагч нь захирагдагчдаа хүч хэрэглэх/, 278.1 /Бие биедээ захирагдахгүй цэргийн албан хаагчид харилцахдаа дүрмийн заалт зөрчих/, 284.1/Байлдааны машин жолоодох болон ашиглалтын журам зөрчих/ дүгээр зүйлд заасан гэмт хэрэгт хялбаршуулсан журмаар байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулна

Тайлбар: Энэ зүйлд заагаагүй бусад хөнгөн гэмт хэрэг ердийн журмаар шийдвэрлэгдэнэ.

415 дугаар зүйл. Хялбаршуулсан журмаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ерөнхий нөхцөл

415.1 Хялбаршуулсан журмаар байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулахад энэ хуульд заасан ерөнхий журмаас гадна энэ бүлэгт дурдсан журмыг баримтална.

415.2 Энэ хуулийн 414.1-т заасан гэмт хэргийн сэжигтэн, яллагдагч, хохирогч харилцан зөвшөөрч, хүсэлт гаргасан бөгөөд сэжигтэн, яллагдагч гэмт хэрэг үйлдсэнээ хүлээн зөвшөөрсөн, хохирогч хохирлын талаар маргаангүй бол хэргийг хялбаршуулсан журмаар шийдвэрлэх бөгөөд хэрэг бүртгэх ажиллагааг эрүүгийн хэрэг үүсгэснээс хойш нэн даруй гүйцэтгэнэ.

415.3 Насанд хүрээгүй этгээдэд холбогдох хэргийг хялбаршуулсан журмаар шийдвэрлэхгүй.

416 дугаар зүйл. Хялбаршуулсан хэрэг бүртгэх ажиллагаа

416.1 Хэрэг бүртгэгч энэ хуулийн 415.2-т заасан хүсэлтийг хүлээн авч, хэргийг хялбаршуулсан журмаар шийдвэрлэх боломжтой гэж үзвэл тогтоол үйлдэж, 14 хоногийн дотор хэрэг бүртгэлт явуулна.

416.2 Хэрэг бүртгэгч хэргийг хэн үйлдсэн болохыг тогтоон сэжигтэн, хохирогч, шаардлагатай тохиолдолд гэрчээс мэдүүлэг авч, сэжигтний урд нь ял шийтгүүлж байсан эсэх тухай баримтыг хэргийн материалд хавсаргана.

417 дугаар зүйл. Прокурорын хяналт

417.1 Прокурор хэргийг хүлээн авснаас хойш 24 цагийн дотор хянаж яллагдагчаар татсан

тогтоолыг баталж, хэргийг шүүхэд шилжүүлнэ.

417.2 Прокурор энэ хуулийн 196.2-т заасан яллагдагчаар татах тогтоолыг батлахдаа яллагдагчид оногдуулах ялын төрөл, хэмжээний талаар санал бичнэ.

417.3 Прокурор оногдуулах ялын төрөл, хэмжээний талаар бичсэн саналаа яллагдагч, хохирогчид нэн даруй танилцуулж, гарын үсэг зуруулна.

417.4 Сэжигтэн, яллагдагч, хохирогч нэмэлт ажиллагаа хийлгэх хүсэлт гаргасан, эсхүл хэргийг хялбаршуулсан журмаар шийдвэрлүүлэхээс татгалзсан, хохирогч ялын талаар санал зөрсөн бол хэргийг ердийн журмаар шийдвэрлэхээр прокурор тогтоол гаргана.

418 дугаар зүйл. Шүүх хялбаршуулсан журмаар хэрэг хянан шийдвэрлэх

418.1 Шүүгч хэргийг хүлээн аваад 24 цагийн дотор хэргийг хянан шийдвэрлэх товыг зарлана.

418.2 Шүүгч хэргийг хүлээн авснаас хойш 72 цагийн дотор шүүгдэгч, хохирогч, өмгөөлөгч, прокурорыг байлцуулан хэргийг шийдвэрлэн тогтоол гаргах ба шүүхийн шийдвэрт гомдол гаргахгүй.

418.3 Хохирогч шүүх хуралдаанд оролцох хүсэлт гаргаснаас бусад тохиолдолд шүүх гүүнийг байлцуулахгүй хэргийг шийдвэрлэж болно.

418.4 Шүүх шүүгдэгчийг гэм буруутай гэж үзвэл прокурорын санал болгосон ялын төрөл, хэмжээг харгалзан ял оногдуулна.

418.5 Шүүхийн тогтоол нь цагаатгах, эсхүл шийтгэх хэлбэртэй байна.

418.6 Хэрэг хянан шийдвэрлэх явцад яллагдагч, хохирогч нэмэлт ажиллагаа хийлгэх хүсэлт гаргасан бол хэргийг ердийн журмаар шийдвэрлэхээр шүүх тогтоол, шүүгч захирамж гаргана.

419 дүгээр зүйл. Шүүх хуралдаанд хохирогч, шүүгдэгч, прокурор, өмгөөлөгч ирээгүйн холбогдол

419.1 Шүүх хуралдаанд хохирогч, шүүгдэгч, прокурор, өмгөөлөгч ирээгүй нь шүүх хуралдааныг хойшлуулах үндэслэл болно.

419.2 Өмгөөлөгч, прокурор хүндэтгэн үзэх шалтгаан гарснаас бусад тохиолдолд шүүх хуралдаанд зааян хүрэлцэн ирж оролцоно.

2 дугаар зүйл. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 5.1.2-ын "байгууллагын" гэсний дараа "хэрэг бүртгэх", 24.3-ын "гомдлоо" гэсний дараа "прокурор", 32.2-ын "Хэрэг" гэсний өмнө "Хөнгөн, хүндэвтэр", 40.1.3-ын "хэл" гэсний дараа "бичиг", 41.1-ийн "туслалцаа үзүүлэх" гэсний дараа "хүндэтгэн үзэх шалтгаангүй бол хэрэг бүртгэх, мөрдөн байцаах байгууллага, шүүхээс товлосон хугацаанд ирж байцаан шийтгэх ажиллагаанд оролцох", 44.1-ийн "эд хөрөнгийн" гэсний дараа "болон эд хөрөнгийн бус", 59.8-ын "тогтоол" гэсний дараа "захирамжийг", 68.4-ийн "цагдан хорих бол" гэсний дараа "прокурор", 69.4-ийн "91.2/Хүнийг хүндрүүлэх нөхцөл байдалтайгаар санаатай алах/" гэсний дараа "145.4/Хүндрүүлэх нөхцөл байдалтайгаар хулгайлах/", 77.1-ийн "хэлмэрч" гэсний дараа "шинжээч", 115.1-ийн "эд хөрөнгийн" гэсний дараа "болон эд хөрөнгийн бус", 145.1-ийн "харин" гэсний дараа "16 насанд хүрээгүй гэрчид", 157 дугаар зүйлийн гарчгийн "шүүгдэгч" гэсний дараа "өмгөөлөгч", мөн зүйлийн 157.1-ийн "шүүгдэгч" гэсний дараа "өмгөөлөгч", 172.3-ын "мөрдөн байцаагч" гэсний дараа "Авлигатай тэмцэх газар", 172.3.6-ийн "гаргуулах" гэсний өмнө "авах, шаардлагатай тохиолдолд шинжээч томилж, дүгнэлт", 172.4-ийн "172.3.2", гэсний дараа "172.3.3, 172.3.4.", 177.1-д "Хэрэг бүртгэлтийг үг гэмт хэрэг гарсан газар явуулна." гэсэн 2 дахь өгүүлбэр, 209.4-ийн "хохирогчид" гэсний дараа "3 хоногийн дотор", 215.3-ын "14" гэсний дараа "хүртэл", 229.1.2-ын "дүгнэлт" гэсний дараа "эсхүл", 230.1.3-ын "явуулахад" гэсний дараа "Эрүүгийн хуулийг буруу хэрэглэсэн", 242 дугаар зүйлийн гарчгийн болон 242.2-ын "өмгөөлөгч" гэсний дараа "иргэдийн төлөөлөгч", 262.2-ын "шүүгдэгч нэг бүрээс", мөн хэсгийн "шүүгдэгчид" гэсний дараа "яллагдагчаар татсан тогтоол", 269.1-ийн "энэ хуулийн" гэсний дараа "145.", 279.2-т "Иргэдийн төлөөлөгч шүүгдэгчийн гэм буруугийн талаар санаалаа уншиж сонсогж болно." гэсэн 2 дахь өгүүлбэр, 296.1-ийн "хэсэгт" гэсний дараа "шүүгдэгч урьд ял шийтгүүлсэн эсэх.", 303.1-ийн "улсын яллагч" гэсний дараа "дээд шатны прокурор", 320.1.3-ын "сэжигтэн" гэсний өмнө "хохирогч", 332 дугаар зүйлийн гарчгийн "Албадан ажил хийлгэх" гэсний өмнө "Торгох", 336 дугаар зүйлийн гарчгийн болон 336.1-ийн "торгох ялыг" гэсний дараа "баривчлах.", 346.2-ын "14" гэсний дараа "хүртэл", 349.4-ийн "болон" гэсний дараа "гомдол.", 408.1-ийн "цагдан хорьж" гэсний дараа "прокурор" гэж тус тус нэмсүгэй.

3 дугаар зүйл. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн зарим заалт, хэсэг, зүйлийг дараахь байдлаар өөрчлөн найруулсугай.

1/5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 11 дэх заалт:

"5.1.11. "гэр бүлийн гишүүн" гэж сэжигтэн, яллагдагч, шүүгдэгч, хохирогчийн эхнэр,

нөхөр, эцэг, эх, өвөг эцэг, эмэг эх, төрсөн, дагавар болон үрчилж авсан хүүхэд, төрсөн ах, эгч, дүү, тэдэнтэй хамт амьдарч байгаа бусад төрөл, садангийн хүнийг,"

2/25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"25.1.Яллагдагч, шүүгдэгч нь Эрүүгийн хуульд заасан хөнгөн гэмт хэргийг анх удаа үйлдсэн бөгөөд учруулсан хохирлоо бүрэн төлсөн, гэм хорыг арилгасан нөхцөлд хохирогч нь яллагдагч, шүүгдэгчтэй сайн дураараа эвлэрсэн бол Хэргийн хэрэгсэхгүй болгоно."

3/26 дугаар зүйл:

"26 дугаар зүйл. Хэрэг бүртгэлт явуулах байгууллага

26.1.Улсын ерөнхий прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах алба нь тагнуул, цагдаагийн байгууллагын ажилтан, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн үйлдсэн хөнгөн гэмт хэрэгт хэрэг бүртгэлт явуулна.

26.2.Авлигатай тэмцэх газрын хэрэг бүртгэгч нь Эрүүгийн хуулийн 263.1. /Төрийн албан тушаалтан албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах/, 264.1./Төрийн албан тушаалтан эрх мэдлээ хэтрүүлэх/, 266.1./Төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн албан тушаалтан эрх мэдлээ хэтрүүлэх/, 270.1./Хээл хахууль зуучлах/, 273.1./Төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах/ дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэгт хэрэг бүртгэлт явуулна.

26.3.Цагдаагийн байгууллагын хэрэг бүртгэгч энэ хуулийн 26.1, 26.2-т зааснаас бусад хөнгөн гэмт хэрэгт хэрэг бүртгэлт явуулна."

4/27 дугаар зүйл:

"27 дугаар зүйл. Мөрдөн байцаалт явуулах байгууллага

27.1.Тагнуулын байгууллагын мөрдөн байцаагч:

-Эрүүгийн хуулийн 79/Эх орноосоо урвах/, 80/Тагнуул хийх/, 81/Төр, нийгмийн зүтгэлтний амь биед халдах/, 82/Төрийн эрх мэдлийг хууц мэдээ авах хуйвалдаан зохион байгуулах/, 83/Зэвсэгт үймээн дэгдээх/, 84/Хорлон сүйтгэх/, 85/Хорлон саатуулах/, 86/Үндэсний эв нэгдлийг бусниулах/, 87/Төрийн нууц задруулах/, 88/Төрийн нууц мэдээ, баримт бичиг, биет зүйлийг үрэгдүүлэх/, 89/Хууль бусаар Монгол Улсын хил нэвтрэх/, 133/Гүйцэтгэх ажлын тухай хууль тогтоомж зөрчих/, 177/Зандалчлах/, 178/Зандалчлах тухай санаатай худал мэдээлэх/, 224.2/Олон улсын нислэгийн журам зөрчих/, 297/Зэвсэгт мөргөлдөөн гаргах/,

300/Үй олноор хөнөөх зэвсэг бүтээх, олж авах, гараах/, 301/Олон улсын хамгаалалтад байдаг хүмүүст халдан довтолох/, 302/Төрлөөр устгах/, 303/Хөлсний цэрэг ашиглах/ дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна.

-Тагнуулын байгууллага өөрсдөө илрүүлсэн Эрүүгийн хуулийн 175/Эд зүйлийг хууль бусаар Монгол Улсын хил нэвтрүүлэх/ дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна.

27.2.Улсын ерөнхий прокурорын дэргэдэх мөрдөн байцаах алба нь цагдаагийн байгууллагын ажилтан, хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч, прокурор, шүүгчийн болон энэ хуулийн 27.1-т зааснаас бусад тагнуулын байгууллагын ажилтны үйлдсэн хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна.

27.3.Авлигатай тэмцэх газрын мөрдөн байцаагч нь Эрүүгийн хуулийн 263.2/Төрийн албан тушаалтан албаны эрх мэдэл буюу албан тушаалын байдлаа урвуулах/, 264.2/Төрийн албан тушаалтан эрх мэдлээ хэтрүүлэх/, 265/Төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн албан тушаалтан эрх мэдлээ урвуулах/, 266.2/Төрийн бус байгууллага, аж ахуйн нэгжийн албан тушаалтан эрх мэдлээ хэтрүүлэх/, 268/Хээл хахууль авах/, 269/Хээл хахууль өгөх/, 270.2/Хээл хахууль зуучлах/, 273.2/Төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах/ дугаар зүйлд заасан гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна.

27.4.Цагдаагийн байгууллагын мөрдөн байцаагч нь энэ хуулийн 27.1, 27.2, 27.3-т зааснаас бусад хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэмт хэрэгт мөрдөн байцаалт явуулна.

5/ 32 дугаар зүйлийн 1, 6 дахь хэсэг:

"32.1 Хөнгөн, хүндэвтэр хэргийг шүүгч дангаар, хүнд, онц хүнд хэргийг 3 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэйгээр анхан шатны журмаар сум буюу сум дундын, дүүргийн шүүх хянан шийдвэрлэнэ.

32.6.Эрүүгийн хэргийг анхан болон давж заалдах, хяналтын шатны журмаар хянан шийдвэрлэх шүүх бүрэлдэхүүнийг тухайн шатны шүүхийн Ерөнхий шүүгч томилно. Шүүх хуралдааныг Ерөнхий шүүгч, эсхүл түүний томилсон шүүгч даргална."

6/ 34 дүгээр зүйлийн 1, 2 дахь хэсэг:

"34.1.Иргэдийн төлөөлөгч нь шүүхийн хэлэлцүүлгийн үед оролцогчид асуулт тавих эрхтэй бөгөөд нотлох баримтыг судалж үнэлсний үндсэн дээр шүүгдэгчийн гэм буруугийн талаар саналаа бичгээр гаргах эрхтэй. Иргэдийн төлөөлөгч саналаа шүүх хуралдаанд уншиж сонсогч болно.

34.2.Шүүх анхан шатны журмаар хэргийг 3 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэй хянан шийдвэрлэхэд 3 иргэдийн төлөөлөгчийг оролцуулна."

7/ 38 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"38.3.Энэ хуулийн 172.3-т заасан хойшуулушгүй ажиллагаа явуулж эхэлсэн, мийм ажиллагаа явуулаагүй бол гэмт хэрэгт сэжигтнээр тооцсон үеэс эхлэн эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаанд өмгөөлөгч оролцох эрхтэй."

8/ 50 дугаар зүйлийн 1, 2 дахь хэсэг:

"50.1.Эрүүгийн хэргийг анхан болон давж заалдах, хяналтын шатны журмаар хянан шийдвэрлэхэд урьд нь оролцсон шүүгч уг хэрэг, маргааныг өөр шатны журмаар хянан шийдвэрлэхэд оролцож болохгүй.

50.2.Анхан болон давж заалдах, хяналтын шатны журмаар хэргийг хянан шийдвэрлэхэд оролцсон шүүгчийн гэр бүлийн гишүүн, түүнтэй төрөл, садангийн холбоотой шүүгч уг хэргийг өөр шатны журмаар хянан шийдвэрлэхэд оролцож болохгүй."

9/ 59 дүгээр зүйлийн 6 дахь хэсэг:

"59.6.Шүүгч тогтоолыг хүлээн авснаас хойш 48 цагийн дотор шаардлагатай гэж үзвэл өмгөөлөгч, прокурорыг байлцуулан сэжигтнийг баривчлах эсэх асуудлыг шийдвэрлэж нэн даруй захирамж гаргана."

10/ 68 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"68.3.Энэ хуулийн 68.1, 68.2-т заасан үндэслэл, шаардлага байвал хэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагч сэжигтэн, яллагдагчийг цагдан хорих газар, үндэслэлийг тодорхой заасан тогтоол үйлдэж прокурорт танилцуулах бөгөөд прокурор нь шүүхэд танилцуулна. Шүүгч шаардлагатай гэж үзсэн, эсхүл өмгөөлөгч хүсэлт гаргасан бол өмгөөлөгч, прокурорыг байлцуулан сэжигтэн, яллагдагчийг цагдан хорих эсэх асуудлыг шийдвэрлэж нэн даруй захирамж гаргана."

11/ 69 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэг:

"69.3.Хэргийн ээдрээ төвөгтэй байдлыг харгалзан яллагдагчийг цаашид хорьж мөрдөх зайлшгүй шаардлагатай бол шүүх хорьж мөрдөх хугацааг тухай бүр 30 хүртэл хоногоор сунгах бөгөөд яллагдагчийг хорьж мөрдөх нийт хугацаа хүндэвтэр гэмт хэрэгт 4 сараас, хүнд гэмт хэрэгт 12 сараас, онц хүнд гэмт хэрэгт 24 сараас хэтэрч болохгүй."

12/ 70 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

"70.2.Цагдан хорих таслан сэргийлэх арга хэмжээг өөрчлөх, хүчингүй болгох асуудлыг өмгөөлөгчийн хүсэлт, зэрэг бүртгэгч, мөрдөн байцаагчийн саналыг харгалзан хяналт тавьж байгаа прокурор санал гаргах ба шүүгч түүнийг үндэслэн захирамж гарган шийдвэрлэнэ. Уг хэрэг

шүүхэд шилжсэн бол шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамжаар шийдвэрлэнэ.”

13/ 113 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“113.1. Анхан шатны шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх үед гаргасан шүүгчийн захирамж, шүүхийн тогтоолын талаар давж заалдах шатны шүүхэд давж заалдах шатны шүүхэд хэрэг хянан шийдвэрлэх үед гаргасан шүүгчийн захирамж, шүүхийн тогтоолын талаар хяналтын шатны шүүхэд бичгээр гомдол гаргах ба шүүх түүнийг ердийн журмаар 5 хоногийн дотор хянан шийдвэрлэнэ.”

14/ 178 дугаар зүйл:

“178 дугаар зүйл. Хэрэг бүртгэлт явуулах хугацаа

178.1. Хэрэг бүртгэлт явуулах үндсэн хугацаа эрүүгийн хэрэг үүсгэнээс хойш 21 хоног байна.

178.2. Хэрэг бүртгэлтийн нэмэлт ажиллагаа хийх зайлшгүй шаардлага гарвал прокурор хэргийн хугацааг тухай бүрт нь 15 хүртэл хоногоор сунгана.

178.3. Шүүхээс нэмэлт хэрэг бүртгэлт хийлгэхээр прокурорт буцаасан, түүнчлэн түдгэлзүүлсэн буюу хэрэгсэхгүй болгосон хэргийг сэргээсэн бол хэрэг бүртгэлт явуулах хугацааг прокурор 15 хоногоор сунгана.”

15/ 180 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

“180.2. Мөрдөн байцаалтыг түргэн, шуурхай, бүрэн гүйцэд явуулахын тулд гэмт хэрэг илэрсэн болон сэжигтэн, яллагдагч, гэрч, хохирогчийн олонхи байгаа газар, эсхүл дагнасан чиглэлээр мөрдөн байцаалт явуулж байгаа хэлтэс, тасаг мөрдөн байцаалт явуулж болно.”

16/ 229 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг:

“229.2. Энэ хуулийн 229.1-д заасан тохиолдол арилсан бол шүүгч захирамж гарган хэргийг сэргээнэ.”

17/ 235 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“235.1. Төр, байгууллага, хувь хүний нууцыг хамгаалах болон насанд хүрээгүй этгээдэд холбогдох хэрэг хянан шийдвэрлэхээс бусад бүх шатны шүүхийн шүүх хуралдааныг нээлттэй явуулна.”

18/ 242 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“242.1. Прокурор, өмгөөлөгч, иргэдийн төлөөлөгч шүүх хуралдаанд оролцох боломжгүй

бол энэ тухай урьдчилж бичгээр шүүхэд заавал мэдэгдэх бөгөөд шүүх хуралдаанд прокурор, өмгөөлөгч, иргэдийн төлөөлөгч ирээгүй нь шүүх хуралдааныг хойшлуулах үндэслэл болно.”

19/ 247 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“247.1. Шүүгдэгчийн байгаа газар нь мэдэгдэхгүй байгаа, түүнчлэн сэтгэцийн болон өөр хүнд өвчний улмаас шүүхэд ирэх бололцоогүй болсон нь шинжээчийн дүгнэлт, эсхүл эмнэлгийн байгууллагын тодорхойлолтоор нотлогдсон бол шүүх тэр шүүгдэгчийн хувьд түүнийг эдгэртэл хэргийг түдгэлзүүлж, бусад шүүгдэгчийн хувьд шүүх хуралдааныг үргэлжлүүлнэ.”

20/ 262 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“262.1. Шүүхийн хэлэлцүүлэг улсын яллагч хэрэг бүртгэлт явуулсан хэрэгт яллагдагчаар татсан тогтоол, мөрдөн байцаалт явуулсан хэрэгт яллах дүгнэлт уншиж сонгосноор эхэлнэ.”

21/ 299 дүгээр зүйл:

“299 дүгээр зүйл. Шүүхийн тогтоолыг танилцуулах, тогтоол хүчинтэй болох

“299.1. Шүүх хуралдаан даргалагч шүүхийн тогтоолын агуулгыг танилцуулж, тогтоох хэсгийг уншиж сонгох ба шаардлагатай бусад асуудлыг тайлбарлан шүүх хуралдааныг хаана.

299.2. Шүүх хуралдааны танхимд байгаа шүүгдэгч болон бусад хүмүүс шүүхийн тогтоолыг босч сонсоно.

299.3. Шүүхийн тогтоол танилцуулан сонгосноор хүчинтэй болно.

299.4. Шүүгдэгч монгол хэл мэддэггүй бол шүүхийн тогтоолыг танилцуулсны дараа орчуулагч, хэлмэрч шүүгдэгчийн эх хэл, эсхүл түүний мэддэг хэл дээр орчуулж буюу хэлмэрчилж өгнө.”

22/ 301 дүгээр зүйл:

“301 дүгээр зүйл. Шийтгэх ба цагаатгах тогтоол хүчин төгөлдөр болох

301.1. Анхан шатны шүүхийн тогтоол дараахь тохиолдолд хүчин төгөлдөр болно:

301.1.1. Энэ хуулийн 304.1-д заасан хугацаанд давж заалдах гомдол, эсэргүүцэл гаргаагүй;

301.1.2. Давж заалдах гомдол, эсэргүүцэл гаргасан бөгөөд давж заалдах шатны шүүх гомдлыг хянаад гаргасан энэ хуулийн 315.1.1, 315.1.3, 315.1.4-т заасан магадлалд хяналтын журмаар гомдол гаргаагүй.

301.1.3.давж заалдах шатны шүүхийн магадлалд хяналтын журмаар гомдол, эсэргүүцэл гаргасан бөгөөд хяналтын шатны шүүх гомдлыг хянаад энэ хуулийн 350.1.1, 350.1.2, 350.1.4-т заасан тогтоол гаргасан.”

23/ 302 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“302.1.Шийтгэх ба цагаатгах тогтоол хүчинтэй болсноос хойш 7 хоногийн дотор тогтоолын агуулгыг энэ хуулийн 294.2, 294.3 дахь хэсэг, 295, 296, 297, 298 дугаар зүйлд заасны дагуу бүрэн эхээр, бичгээр үйлдэж ял шийтгүүлсэн буюу цагаатгагдсан этгээд, хохирогч, өмгөөлөгч, прокурорт гардуулан өгнө.”

24/ 306 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“306.1.Анхан шатны шүүхийн тогтоолд гомдол, эсэргүүцэл гаргасан тохиолдолд шүүх энэ тухай талуудад нэн даруй мэдэгдэн, гомдол, эсэргүүцлийг хэргийн материалын хамт гомдлыг хүлээн авснаас хойш 3 хоногийн дотор аймаг, нийслэлийн шүүхэд хүргүүлэх ба тогтоолын биелэлтийг түдгэлзүүлнэ.”

25/ 307 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“307.1.Энэ хуулийн 113.1, 114.2, 222, 223, 227, 228, 229, 240, 247, 249, 250, 252, 260, 263, 264, 269, 271, 274, 288, 315.1.2, 341, 374, 375, 376 дугаар зүйлд заасны дагуу гаргасан шүүхийн тогтоол, шүүгчийн захирамжид гомдол гаргах, эсэргүүцэл бичихгүй.”

26/ 310 дугаар зүйл:

“310 дугаар зүйл. Давж заалдах шатны шүүхэд ирсэн хэргийг хуваарилал

310.1 Давж заалдах шатны шүүхэд ирсэн гомдол, эсэргүүцэлтэй хэргийг аймаг, нийслэлийн шүүхийн Ерөнхий шүүгч хүлээн авч, хэргийг хуваарилна.”

27/ 330 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 1 дэх заалт:

“330.1.1.баривчлах, хорих ял шийтгүүлсэн ялтны тогтоолыг цагдан хорих төв, эсхүл хорих байрны захиргаанд 5 хоногийн дотор хүргүүлж энэ тухай прокурорт мэдэгдэнэ.”

28/ 330 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг:

“330.2.Энэ хуулийн 330.1.1-д заасны дагуу тогтоолыг хүлээн авсан байгууллага шүүхийн шийтгэх тогтоол хүчин төгөлдөр болсноос хойш 72 цагийн дотор ялтныг ял эдлүүлэх байгууллагад хүлээлгэн өгнө.”

29/ 331 дүгээр зүйл:

“331 дүгээр зүйл.Баривчлах, хорих, цаазаар авах ял шийтгүүлсэн ялтанд гэр бүлийн гишүүн, төрөл, садангийн хүнтэй уулзуулах

331.1.Шүүгч баривчлах, хорих ял шийтгүүлсэн ялтанд шийтгэх тогтоол биелүүлэхийн өмнө, цаазаар авах ял шийтгүүлсэн ялтанд шүүх хуралдаан дуусмагц гэр бүлийн гишүүн, төрөл, садангийн хүнтэйгээ нэг удаа уулзах боломж олгоно.”

30/ 334 дүгээр зүйл:

“334 дүгээр зүйл.Хорих ял эдлэхээс хугацааны өмнө тэнсэн суллах, ялаас чөлөөлөх

334.1.Эрүүгийн хуулийн 74, 76 дугаар зүйлд зааснаар ялтныг хорих ял эдлэхээс хугацааны өмнө тэнсэн суллах ялаас чөлөөлөх тухай асуудлыг шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын тодорхойлолтыг үндэслэн гаргасан прокурорын дүгнэлтийн дагуу шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын оршин байгаа газрын шүүхийн шүүгч захирамж гаргаж шийдвэрлэнэ.

334.2.Хорих ял эдлэхээс хугацааны өмнө тэнсэн суллах тухай прокурорын дүгнэлтийг хэрэгсэхгүй болгосон бол шүүгчийн захирамж гарсан өдрөөс хойш 6 сарын дотор уг асуудлыг шүүх дахин авч хэлэлцэхгүй.

334.3.Хорих ял эдлэхээс хугацааны өмнө тэнсэн суллах тухай захирамж гарсан бол уг ялтныг нэн даруй суллана.

334.4.Хорих ял эдлэхээс хугацааны өмнө тэнсэн суллах, ялаас чөлөөлөх тухай захирамжид давж заалдах гомдол гаргаж болохгүй бөгөөд харин прокурор эсэргүүцэл бичиж болно.”

31/ 342 дугаар зүйл:

“342 дугаар зүйл. Хяналтын журмаар гомдол гаргах, эсэргүүцэл бичих

342.1.Давж заалдах шатны шүүх ял оногдуулсан, эсхүл цагаатгагдсан этгээдийн гэм буруутай эсэх асуудлыг шийдвэрлэхдээ Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийг ноцтой зөрчсөн, эсхүл Эрүүгийн хуулийг буруу хэрэглэсэн гэж үзвэл энэ хуулийн 304 дүгээр зүйлд заасан журмын дагуу шүүгдэгч, цагаатгагдсан этгээд, хохирогчийн өмгөөлөгч гомдол гаргах, улсын яллагч, эсхүл дээд шатны прокурор эсэргүүцэл бичих эрхтэй.

342.2.Энэ хуулийн 342.1-д заасны дагуу гомдол, эсэргүүцэл гаргасан хэргийг хяналтын шатны шүүх заавал хянаж шийдвэрлэнэ.

342.3. Энэ хуулийн 342.1-д зааснаас өөр үндэслэлээр гаргасан гомдлыг шүүгч харьяаллын дагуу шилжүүлнэ."

33/ 343 дугаар зүйл:

"343 дугаар зүйл.Хяналтын шатны шүүхэд гаргах гомдол, эсэргүүцлийг хүлээн авах

343.1.Хяналтын шатны шүүхэд гаргаж байгаа гомдол, эсэргүүцлийг магадлал гаргасан шүүхээр дамжуулан гаргана.

343.2.Гомдол, эсэргүүцлийг хүлээн авсан шүүх хэрэгт гомдол, эсэргүүцлийг хавсарган 10 хоногийн дотор Улсын дээд шүүхэд хүргүүлнэ."

33/ 344 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг:

"344.1.Шийтгэх, цагаатгах тогтоолыг хянаад гаргасан магадлалд хяналтын журмаар гомдол гаргасан, эсэргүүцэл бичсэн тохиолдолд давж заалдах шатны шүүх энэ тухай талуудад мэдэгдэж, гомдол, эсэргүүцлийн талаар тайлбар өгөх эрхтэйг мэдэгдэнэ."

34/ 347 дугаар зүйл:

"347 дугаар зүйл.Хяналтын шатны шүүхийн тогтоолд гомдол, эсэргүүцэл гаргах

347.1.Хяналтын журмаар хэргийг 5 шүүгчийн бүрэлдэхүүнтэйгээр хянан шийдвэрлэж, тогтоол гаргах бөгөөд энэ нь эцсийн шийдвэр байна.

347.2.Энэ хуулийн 347.1-д заасан тогтоол хууль зөрчсөн гэж үзэж хэргийг Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр уг тогтоолыг гардан авснаас хойш энэ хуулийн 303 дугаар зүйлд заасан этгээд 30 хоногийн дотор Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгчид гомдол гаргаж болно.

347.3.Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч гомдлыг үндэслэлтэй гэж үзвэл 30 хоногийн дотор Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаанаар хэлэлцүүлэхээр дүгнэлт гаргана.

347.4.Хяналтын шатны шүүхийн тогтоол хуульд харшилсан гэж үзвэл уг тогтоолыг гарснаас хойш 30 хоногийн дотор Улсын ерөнхий прокурор эсэргүүцэл бичиж болно.

347.5.Улсын дээд шүүхийн Ерөнхий шүүгч дүгнэлт гаргасан, эсхүл Улсын ерөнхий прокурор эсэргүүцэл бичсэн бол хэргийг дүгнэлт гаргасан, эсэргүүцэл бичсэнээс хойш 30 хоногийн дотор Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн бүрэлдэхүүнтэйгээр нэг удаа хянан шийдвэрлэнэ."

35/ 366 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэг:

"366.4.Насанд хүрээгүй этгээдийг хорьж мөрдөх үндсэн хугацаа нэг сар байх бөгөөд хорьж

мөрдөх нийт хугацаа хүндэвтэр гэмт хэргийн яллагдагчид 2 сараас, хүнд гэмт хэргийн яллагдагчид 4 сараас, онц хүнд гэмт хэргийн яллагдагчид 8 сараас хэтэрч болохгүй."

4 дүгээр зүйл. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 28.1-ийн "Эрүүгийн хуульд заасан хөнгөн, хүндэвтэр гэмт хэрэгт хэрэг бүртгэгч, хүнд, онц хүнд гэмт хэрэгт мөрдөн байцаагч" гэснийг "Эрүүгийн хуульд заасан хөнгөн гэмт хэрэгт хэрэг бүртгэгч, хүндэвтэр, хүнд, онц хүнд гэмт хэрэгт мөрдөн байцаагч", 28.2.13-ын "дээд шатны прокурорт тайлбар гаргах" гэснийг "5 хоногийн дотор дээд шатны прокурор бичгээр санал гаргах", 58.1-ийн "баривчилна." гэснийг "баривчилж болно.", 59.1-ийн "хүргүүлэх" гэснийг "танилцуулах", мөн хэсгийн "батлуулна." гэснийг "шийдвэрлүүлнэ.", 59.3-ын "Тогтоолыг" гэснийг, "Тогтоол, захирамжийг", 69.6-гийн "тогтоолыг батлах буюу татгалзана." гэснийг "цагдан хорих хугацааг сунгасан, эсхүл сунгахыг татгалзсан захирамж гаргана.", 79.3-ын "шугамаар авагдсан" гэснийг "арга хэрэгсэл ашиглаж авсан", 101.2-ын "хэр хэмжээ, эд хөрөнгийн байдлыг" гэснийг "хэр хэмжээг", 112.2-ын "72 цагийн" гэснийг "14 хоногийн", мөн хэсгийн "7" гэснийг "21", 164.1, 164.2-ын "шүүгдэгчид" гэснийг "шүүгдэгч, тэдгээрийн өмгөөлөгчид, хохирогчид", 165.2-ын "өөр шинжээчид даалгах болно." гэснийг "гурваас доошгүй шинжээч бүхий шинжилгээний хэсэгт даалгана.", 172.4 дэх хэсгийн дугаарыг "172.5.", 175.3-ын "гомдол гаргах эрхтэй." гэснийг "тогтоолыг хүлээн авсан өдрөөс хойш 7 хоногийн дотор гомдол гаргах эрхтэй.", 177.2-ын "яаралтай" гэснийг "даруй", 182.4-ийн "цаашид хэрэгт хяналт тавьж байгаа прокурор 2 сар хүртэл, сум буюу сум дундын, дүүргийн ахлах прокурор, дагнасан прокурорын орлогч 5 сар хүртэл, аймаг, нийслэлийн болон дагнасан прокурор 9 сар хүртэл," гэснийг "сум дундын прокурорын газрын хяналтанд байгаа хэрэгт сум дундын ахлах прокурор 3 сар хүртэл, аймгийн прокурорын орлогч 6 сар хүртэл, аймгийн прокурор 7 сар хүртэл, Улсын ерөнхий прокурорын туслах, орлогч тус бүр 3 сар хүртэл, аймгийн прокурорын болон дагнасан прокурорын газрын хяналтанд байгаа хэрэгт аймгийн прокурорын болон дагнасан прокурорын газрын хяналтанд байгаа хэрэгт аймгийн прокурор 3 сар хүртэл, аймгийн прокурор болон дагнасан прокурор 13 сар хүртэл, Улсын ерөнхий прокурорын туслах, орлогч тус бүр 3 сар хүртэл, дүүргийн прокурорын газрын хяналтанд байгаа хэрэгт дүүргийн прокурорын орлогч 3 сар хүртэл, дүүргийн прокурор 4 сар хүртэл, нийслэлийн прокурорын орлогч 4 сар хүртэл, нийслэлийн прокурор 5 сар хүртэл, Улсын ерөнхий прокурорын туслах, орлогч тус бүр 3 сар хүртэл, нийслэлийн прокурорын газрын хяналтанд байгаа хэрэгт нийслэлийн прокурорын туслах 3 сар хүртэл, нийслэлийн прокурорын орлогч 6 сар хүртэл, нийслэлийн прокурор 7 сар хүртэл.", 204.1-ийн "Мөрдөн байцаалтын үед сонгосон ялыг өөрчлөх буюу түүнд нэмэлт оруулах үндэслэл гарвал

прокурор” гэснийг “Хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтын үед сонгосон ялыг өөрчлөх буюу түүнд нэмэлт оруулах үндэслэл гарвал”, 209.5-ын “мэдэгдсэн” гэснийг “хүлээн авсан”, 211.1-ийн “хуулийн 210 дугаар зүйлд” гэснийг “хуульд”, 229.1.1-ийн “яллагдагч оргон зайлсан, эсхүл” гэснийг “яллагдагчийн”, 230.1-ийн “хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтад” гэснийг “нэмэлт хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт хийлгэхээр прокурорт” мөн зүйлийн 230.2-ын “мөрдөн байцаалтад” гэснийг “хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт хийлгэхээр прокурорт”, 239.4.2, 315.1.2, 385.3-ын “хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалтад” гэснийг “нэмэлт хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт хийлгэхээр прокурорт”, 304.1-ийн “гардаж авсан буюу танилцуулснаас хойш 10” гэснийг “гардуулснаас хойш 14”, 306.7-ийн “дээд” гэснийг “давж заалдах”, 311.1-ийн “хүсэлт гаргасан бол заавал оролцуулна.” гэснийг “хүсэлтээ бичгээр гаргасан бол заавал оролцоно.”, 323.1.1-ийн “24 дүгээр” гэснийг “208 дугаар”, 332.1.1, 332.1.2, 332.3-ын “шийтгүүлсэн этгээд” гэснийг “ялтан”, 332.2-ын “этгээдийн” гэснийг “ялтны”, 333.1, 333.3, 337.2-ын “этгээд” гэснийг “ялтан”, 333.4, 337.1-ийн “этгээдийг” гэснийг “ялтныг”, 338.1-ийн “Шийтгүүлсэн этгээдийн” гэснийг “Ялтны”, мөн хэсгийн “шийтгүүлсэн этгээдэд” гэснийг “ялтанд”, 346.1-ийн “Ерөнхий шүүгч” гэснийг “Танхимын тэргүүн”, 349.1-ийн “хүсэлт гаргасан бол түүнийг

заавал оролцуулна.” гэснийг “хүсэлтээ бичгээр гаргасан бол заавал оролцоно.”, 350.1.3, 352.1, 362.1.1-ийн “хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт” гэснийг “нэмэлт хэрэг бүртгэлт, мөрдөн байцаалт хийлгэхээр прокурорт”, 354.2-ын “бүрэлдэхүүн” гэснийг “хуралдаан дарлалагч, илтгэсэн шүүгч”, 362 дугаар зүйлийн гарчгийн “магадлал” гэснийг “тогтоол”, 396.9, 396.10 дахь хэсгийн дугаарыг “396.8, 396.9”, “Дечин наймдугаар бүлэг” гэснийг “Дечин есдүгээр бүлэг”, 414 дүгээр зүйлийн дугаарыг “420” гэж тус тус өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 68.9-ийн “насанд хүрээгүй этгээд”, 170.3-ын “хууль бусаар”, 172.4-ийн “172.3.8”, 177.1-ийн “хүндэвтэр”, 208.1.3-ын “сэжигтэн”, 208.2-ын “сэжигтэн”, мөн хэсгийн “тусгаарлаж”, 250.2-ын “хэргийг нэмэлт мөрдөн байцаалтад буцаах, хэрэгсэхгүй болгох”, 282.1-ийн “бүрэлдэхүүн” гэснийг тус тус хассугай.

6 дугаар зүйл. Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуулийн 5.1.14, 113.4, 172.3.10, 205.6, 322.3, 322.4, 324.2, 330.1.2, 330.3 дахь хэсгийг тус тус хүчингүй болсонд тооцугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 09-ний өдөр

Улаанбаатар хот

ГААЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Гаалийн тухай хуулийн 90 дүгээр зүйлийн гарчиг, мөн зүйлийн 1 дэх хэсгийг дараахь байдлаар өөрчлөн найруулсугай.

1/90 дүгээр зүйлийн гарчиг, мөн зүйлийн 1 дэх хэсэг:

“90 дүгээр зүйл. Гаалийн зөрчлийг цагдаагийн байгууллагад шилжүүлэх

1. Гаалийн хууль тогтоомж зөрчсөн үйлдэл нь гэмт хэргийн шинжтэй бол гаалийн улсын байцаагч хуульд заасан хойшцуулшгүй ажиллагаа явуулж тэмдэглэл үйлдэн, уг үйлдлийг

шалгуулахаар цагдаагийн байгууллагад шилжүүлнэ.”

2 дугаар зүйл. Гаалийн тухай хуулийн 90 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийг хүчингүй болсонд тооцугай.

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 09-ний өдөр

Улаанбаатар хот

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлд дор дурдсан агуулгатай 25.3 дахь хэсэг нэмсүгэй.

“25.3. Гал түймрийн шалтгаан, нөхцөлийг тогтоох үед гэмт хэргийн шигш илэрвэл холбогдох

баримт сэлтийг шалгуулахаар цагдаагийн байгууллагад шилжүүлнэ.”

2 дугаар зүйл. Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1.3, 25.1.4-ийг дараахь байдлаар өөрчлөн найруулсугай:

"25.1.3.гал түймрийн шалтгаан, нөхцөлийг шалгаж тогтооход ач холбогдол бүхий эд зүйлийг түр хугацаагаар хураан авах, иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эд хөрөнгийг битүүмжлэх;

3 дугаар зүйл. Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 4.5.3-ыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

25.1.4 шаардлагатай тохиолдолд шинэжээч томилж, дүгнэлт гаргуулах;"

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ШҮҮХИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Шүүхийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.4-ийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

2 дугаар зүйл. Шүүхийн тухай хуулийн 21.1-ийн "баривчлах, цагдан хорих албадлагын арга хэмжээ авахад шүүгч батламж," гэснийг хассугай.

"20.4. Хяналтын шатны эрүүгийн шүүх хуралдааны тогтоолд Улсын дээд шүүхийн ерөнхий шүүгч дүгнэлт гаргасан, эсхүл Улсын ерөнхий прокурор эсэргүүцэл бичсэн бол хэргийг Улсын дээд шүүхийн нийт шүүгчдийн хуралдаанаар хянан шийдвэрлэнэ."

3 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ХИЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын хилийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 9 дэх заалтыг дор дурдснаар өөрчлөн найруулсугай.

тохиолдол бүрд хуульд заасны дагуу тэмдэглэл үйлдэх;"

1/33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 9 дэх заалт:

2 дугаар зүйл. Монгол Улсын хилийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 8 дахь заалтын "хэрэг бүртгэх" гэснийг "хойшлуулшгүй", мөн хэсгийн 13 дахь заалтын "авч улсын орлого болгох, хураах боломжгүй тохиолдолд тэдгээрийн үнийг гэм буруутай этгээдээс гаргуулж улсын орлого болгох," гэснийг "авах," гэж тус тус өөрчилсүгэй.

"9/ хойшлуулшгүй ажиллагаа явуулах эрх бүхий албан тушаалтан нь улсын хилийн болон хил орчмын дэглэм зөрчсөн этгээдийг тэмдэглэл үйлдэх зорилгоор гурван цаг хүртэл хугацаагаар түр саатуулах, зөрчил гаргасан этгээдийн баримт бичгийг шалгах, түүний өмчлөлд буюу эзэмшилд байгаа эд зүйл, биед үзлэг хийх, эд зүйл, баримт бичгийг түр хугацаагаар хураан авах, битүүмжлэх, согтууруулах ундаа, мансууруулах, хордуулах бодис хэрэглэсэн эсэхийг шалгах, шаардлагатай тохиолдолд шинжээч томилж, дүгнэлт гаргуулах, гэмт хэргийг таслан зогсоох, гэмт этгээдийг мөрдөх үед байгууллага, иргэний орон байранд нэвтрэн орох, түр саатуулагдсан этгээдийн эд зүйл, биед үзлэг хийсэн эд зүйл, баримт бичгийг хураан авсан

3 дугаар зүйл. Монгол Улсын хилийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

4 дүгээр зүйл. Энэ хуулийг Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА Д.ЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдөр

Улаанбаатар хот

ТАТВАРЫН ЕРӨНХИЙ ХУУЛИЙН ЗАРИМ ЗААЛТЫГ ХҮЧИНГҮЙ БОЛСОНД ТООЦОХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Татварын ерөнхий хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалтыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Эрүүгийн байцаан шийтгэх хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдөр

Улаанбаатар хот

ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуульд дор дурдсан агуулгатай зүйл нэмсүгэй:

42¹. 5. Прокурорын ёс зүйн дүрэм, Зөвлөлийн бүрэлдэхүүн, ажиллах журмыг Монгол Улсын Ерөнхийлөгч батална."

1/ "36¹ дүгээр зүйл. Улсын ерөнхий прокурорын баталгаа

2 дугаар зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 35.2-т "Прокурор эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн тохиолдолд эрүүл мэндийн даатгалаас хэтэрсэн зардал, өвчтэй, эсхүл тахир дутуу болсон тохиолдолд түүний цалин хөлсийг бүрэн хэмжээгээр олгоно." гэсэн 2 дахь өгүүлбэр, 35.10-ын "хуулиар" гэсний дараа ", нэмэгдэл амралтыг Хөдөлмөрийн тухай хууль болон энэ хуулиар тус тус", 44.3-ын "Аймаг" гэсний өмнө "Прокурорын ёс зүй зөрчсөнөөс бусад үндэслэлээр" гэж тус тус нэмсүгэй.

36¹. 1. Улсын ерөнхий прокурор дараахь баталгаагаар хангагдана:

36¹. 1.1. уналга, холбооны хэрэгслээр хангагдах;

36¹. 1.2. төрийн өндөр албан тушаалтны зэрэг зиндаанд тохируулан Улсын Их Хурлаас тогтоосон цалин, зайлшгүй шаардлагатай бусад хангамж авах буюу эдлэх;

36¹. 1.3. гадаадад байх, зорчих хугацаанд дипломат эрх ямба, дархан эрх эдлэх."

3 дугаар зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн дараахь хэсгийг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

2/ "42¹ дүгээр зүйл. Прокурорын ёс зүйн зөвлөл

1/16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

42¹. 1. Прокурорын ёс зүйн дүрэм зөрчсөн тухай асуудлыг шалгах, дүгнэлт гаргах эрх бүхий Прокурорын ёс зүйн зөвлөл /цаашид "Зөвлөл" гэх/тэй байна.

"16.1. Прокурор төрийн ашиг сонирхол зөрчигдсөн гэж үзвэл төрийн байгууллагын хүсэлтээр иргэний хэргийг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд зохигчийн төлөөлөгчөөр оролцоно."

42¹. 2. Зөвлөл нь орон тооны бус байх бөгөөд Зөвлөлийг Улсын ерөнхий прокурорын орлогч даргална.

2/23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг:

42¹. 3. Зөвлөл 11 гишүүнтэй байх ба зөвлөлийн гишүүний бүрэн эрхийн хугацаа гурван жил байна.

"23.1. Улсын ерөнхий прокурор Улсын дээд шүүхийн хяналтын журмаар эрүүгийн хэргийг хянан шийдвэрлэсэн тогтоол хуульд харшилсан гэж үзвэл Улсын дээд шүүхийн хуралдаанаар хэргийг хэлэлцүүлэхээр эсэргүүцэл бичнэ."

42¹. 4. Прокурорын ёс зүйн дүрэм зөрчсөн тухай асуудлыг Зөвлөлийн дүгнэлтийг үндэслэн Улсын ерөнхий прокурор шийдвэрлэнэ.

3/35 дугаар зүйлийн 8 дахь хэсэг:

"35.8 Прокурор тэтгэвэрт гарахад албан тушаалынх нь 36 хүртэл сарын үндсэн цалинтай

тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн буцалтгүй тусламж олгоно."

4 дүгээр зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 35.2-ын "хохиросноос" гэснийг "хохироссон, түүнчлэн", 42.1-ийн "Улсын ерөнхий прокурор" гэснийг "Улсын ерөнхий прокурорын орлогч" гэж өөрчилсүгэй.

5 дугаар зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуулийн 16.6, 17.2-ыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдөр

Улаанбаатар хот

ПРОКУРОРЫН БАЙГУУЛЛАГЫН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙГ ДАГАЖ МӨРДӨХ ЖУРМЫН ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Прокурорын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн "35.8. Прокурор тэтгэвэрт гарахад албан тушаалынх нь 36 хүртэл сарын үндсэн цалинтай тэнцэх хэмжээний нэг удаагийн буцалтгүй тусламж олгоно." гэсэн заалтыг хэрэгжүүлэхдээ 2002 оны 9 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс хойш тэтгэвэр тогтоолгосон этгээдэд хамааруулан тооцсугай.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг Прокурорын байгууллагын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдөр

Улаанбаатар хот

ШҮҮХ БАЙГУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛЬД ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Шүүх байгуулах тухай хуулийн 2 дугаар зүйлийн "Сум дундын шүүх" гэсэн

Хоёр дахь хэсгийн 10, 11 дэх заалтыг дор дурдсанаар өөрчлөн найруулсугай:

1/10 дахь заалт:

"10. Завхан аймаг дахь сум дундын 1 дүгээр шүүх

Улиастай хот

Улиастай, Алдархаан, Дөрвөлжин, Завханмандал, Идэр, Отгон, Ургамал, Цагаанхайрхан, Цагаанчулуут, Цэцэн-Уул, Сантмаргац, Сонгино, Шилүүстэй, Эрдэнэхайрхан, Яруу сум"

2/11 дэх заалт:

"11. Завхан аймаг дахь сум дундын 2 дугаар шүүх

Тосонцэнгэл сум

Тосонцэнгэл, Асгат, Баянтэс, Баянхайрхан, Их-Уул, Нөмрөг, Түдэвтэй, Тэлмэн, Тэс сум"

МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар хот

НИЙТЭЭР ТЭМДЭГЛЭХ БАЯРЫН БОЛОН ТЭМДЭГЛЭЛТ ӨДРҮҮДИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Нийтээр тэмдэглэх баярын болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт "5.1.14. Үндэсний эрх

чөлөөний өдөр: 12 дугаар сарын 29." гэсэн заалт нэмсүгэй.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар хот

"ХОЛБОО, ХЯНАЛТ, МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН СҮЛЖЭЭ" ТӨСЛИЙН ЗЭЭЛИЙН ГЭРЭЭ БОЛОН ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ТОХИРОЛЦООНЫ БАРИМТ БИЧГИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Экспорт-Импорт банкны хооронд 2007 оны 7 дугаар сарын 29-ний өдөр байгуулсан "Холбоо, хяналт, мэдээллийн нэгдсэн сүлжээ" төслийн зээлийн гэрээ болон Засгийн газар хоорондын тохиролцооны баримт

бичгийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2007 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдөр

Улаанбаатар хот

"УЛААНБААТАР ХОТЫН ЗАМЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙГ ХЯНАХ СИСТЕМ" ТӨСЛИЙН ЗЭЭЛИЙН ГЭРЭЭ БОЛОН ЗАСГИЙН ГАЗАР ХООРОНДЫН ТОХИРОЛЦООНЫ БАРИМТ БИЧГИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын Экспорт-Импорт банкны хооронд 2007 оны 7 дугаар сарын 29-ний өдөр байгуулсан "Улаанбаатар хотын замын хөдөлгөөнийг хянах систем" төслийн зээлийн гэрээ болон Засгийн газар хоорондын тохиролцооны

баримт бичгийг Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 07 дугаар сарын 27-ны өдөр

Дугаар 51

Улаанбаатар хот

Тогтоолын хавсралтад нэмэлт оруулах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн 22 6-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

"Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг" гэсэн хэсэгт Үйлдвэр, худалдааны сайдын эрхлэх асуудлын хүрээнд "16". Жижиг, дунд үйлдвэрийн хэрэг эрхлэх газар" гэж нэмсүгэй.

1 Төрийн захиргааны байгууллагын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвчийг батлах тухай Улсын Их Хурлын 2004 оны 9 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 14 дүгээр тогтоолын хавсралтын

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 07 дугаар сарын 27-ны өдөр

Дугаар 52

Улаанбаатар хот

Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн 22.6-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Жижиг, дунд үйлдвэрийн тухай хууль батлагдсантай холбогдуулан дараахь арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхийг Засгийн газар /М.Энхболд/-т даалгасугай.

1/жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын агентлаг байгуулах;

2/Үйлдвэр, худалдааны яам болон холбогдох бусад төрийн захиргааны төв байгууллагын бүтцэд жижиг, дунд үйлдвэрийн чиглэлээр ажиллаж байгаа хэлтэс, алба, сан,

төслийг жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын агентлагийн бүтцэд шилжүүлэх;

3/жижиг, дунд үйлдвэрийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа сангуудыг жижиг, дунд үйлдвэрийн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын агентлагийн бүтцэд шилжүүлэхтэй холбогдуулан холбогдох хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх.

2. Энэ тогтоолын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Улсын Их Хурлын Эдийн засгийн байнгын хороо /Д.Ганхуяг/-нд даалгасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Дугаар 56

Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1 дэх хэсгийг үндэслэн Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь.

1. Монгол Улсын Засгийн газраас 2006 оны 9 дүгээр сарын 12-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Монгол Улсын Тэмдэгтийн хураамжийн хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн

төслийг хэлэлцэх эсэх асуудлыг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхи дэмжээгүй тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 08 дугаар сарын 03-ны өдөр

Дугаар 58

Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.1 дэх хэсгийг үндэслэн Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь.

1. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчөөс 2006 оны 11 дүгээр сарын 1-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Онцгой албан татварын тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг хэлэлцэх эсэх асуудлыг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхи дэмжээгүй, түүнчлэн Иргэний

эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийн 1 дүгээр зүйл нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар хасагдсантай холбогдон уг хуулийн төслийг хэлэлцэх шаардлагагүй болсон тул эдгээр хуулиудын төслийг хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 08 дугаар сарын 10-ны өдөр

Дугаар 59

Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн 17.3.7 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Засгийн газраас 2006 оны 9 дүгээр сарын 12-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн Цагдаагийн байгууллагын тухай хуулийн зарим

зүйлийг хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдөр

Дугаар 60

Улаанбаатар хот

Улсын Их Хурлын 2007 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын тухай

Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 15.2 дахь хэсгийг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Монгол Улсын Их Хурлын 2007 оны намрын ээлжит чуулганаар дараахь асуудлыг хэлэлцэхээр тогтоосугай:

1/Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтод суурилсан Үндэсний хөгжлийн цогц бодлого батлах тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл;

2/Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг шинэчлэн батлах тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл;

3/Мэдээлэл авах эрх, эрх чөлөөний тухай хуулийн төсөл;

4/Монгол Улсын 2008 оны төсвийн тухай хуулийн төсөл;

5/Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2008 онд хөгжүүлэх Үндсэн чиглэл батлах тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл;

6/Төрөөс мөнгөний бодлогын талаар 2008 онд баримтлах үндсэн чиглэл батлах тухай

Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл;

7/Хязгаарлагдмал казиногийн тухай, Хязгаарлагдмал казиногийн тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай болон үүнтэй холбоотой зарим хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүд;

8/Төрийн албаны тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл;

9/Нийгмийн даатгалын багц хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүд;

10/Хүн ам, орон сууцны улсын тооллогын тухай хуулийн төсөл болон Статистикийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл;

11/Монгол Улсын баатар, хөдөлмөрийн баатар, ардын болон гавьяат цолтон ахмад настанд нэмэгдэл тэтгэвэр тогтоох тухай Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл;

12/ бусад.

2. Улсын Их Хурлын 2007 оны хаврын ээлжит чуулганаар хэлэлцэхээр төлөвлөгдөж Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэгдсэн болон

хэлэлцүүлгийн шатанд байгаа хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төслийг Улсын Их Хурлын 2007 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэхээр тогтсугай.

3. Улсын Их Хурлын намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцүүлэхээр энэ тогтоолд дурьдаагүй хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийн төслийг хууль санаачлагчдаас 2007 оны 9 дүгээр сарын 15-ны дотор өргөн мэдүүлбэл энэ намрын ээлжит чуулганы хэлэлцэх асуудлын дараалалд оруулахыг Улсын Их Хурлын даргад зөвшөөрсүгэй.

4. Улсын Их Хурлын 2007 оны намрын ээлжит чуулганы явцад өргөн мэдүүлсэн бусад

хууль, Улсын Их Хурлын шийдвэрийн төслийг Улсын Их Хурлын чуулганаар хэлэлцүүлэх асуудлыг тухайн үед нь шийдвэрлэж байхаар тогтоосугай.

5. Улсын Их Хурлын 2007 оны намрын ээлжит чуулганаар хэлэлцэх асуудлын бэлтгэл хангахыг Засгийн газар, Байнгын хороодын дарга нар болон Тамгын газар /Н.Лувсанжав/-т тус тус даалгасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдөр

Дугаар 61

Улаанбаатар хот

"Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг хангах зарим арга хэмжээний тухай" тогтоолын төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн 17.3.7-д заасныг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Улсын Их Хурлын тухай хуульд заасны дагуу Байнгын хороо эрхлэх асуудлынхаа хүрээнд бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангах асуудлаар шийдвэр гаргах бүрэн эрхтэй бөгөөд

Засгийн газраас өргөн мэдүүлсэн "Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтуудыг хангах зарим арга хэмжээний тухай" Улсын Их Хурлын тогтоолын төслийг чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх шаардлагагүй тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2007 оны 08 дугаар сарын 17-ны өдөр

Дугаар 62

Улаанбаатар хот

Хуулийн төсөл буцаах тухай

Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн 17.3.7 дахь заалтыг үндэслэн Монгол Улсын Их Хурлаас ТОГТООХ нь:

1. Засгийн газраас 2006 оны 11 дүгээр сарын 13-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татварын тухай хуульд

өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг нэгдсэн хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонхи нь хэлэлцэх шаардлагагүй гэж үзсэн тул хууль санаачлагчид нь буцаасугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА ДЛҮНДЭЭЖАНЦАН**

МОНГОЛ УЛСЫН АВЛИГАТАЙ ТЭМЦЭХ ГАЗРЫН МЭДЭЭЛЭЛ

ТӨРИЙН ӨНДӨР АЛБАН ТУШААЛТАН БОЛОН
ТӨРИЙН ӨНДӨР АЛБАН ТУШААЛТАНЫ ЗЭРЭГ ЗИНДААТАЙ
АДИЛГАХ АЛБАН ТУШААЛТНУУДЫН 2006 ОНЫ ХӨРӨНГӨ,
ОРЛОГЫН БАЙДАЛ*
/Нэмэлт мэдээлэл/

№	1. Мэдүүлэг гаргагч		2. Орлого (төг, евро)		3. Хоронго, Зээл, Бэлтгэ /төрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн/								
	Овог нэр	Мэдүүлэг гаргагчийн өдөө зрхсэх байгаа албан тушаал	Мэдүүлэг гаргалмайн орлого	Мэдүүлэг гаргалмайн гэр бүлийн гишүүдийн орлого	Барилга, байгууламж		Авто тээврийн хэрэгсэл		Мал		Гэрээ		
					Ужир, үйлчилгээ /төгрөг/	Бусад /төгрөг/	Нийт дүн /төг/	марк, тоо хэмжээ	Нийт дүн /төг/	торь, тоо хэмжээ	Нийт дүн /төг/	торь, тоо хэмжээ	Нийт дүн /төг/
150	Н.ЧАДРААБАЛ	Төрийн албаны зөвлөлийн орон тооны гишүүн	4,313.2	8,350.0	1	1	25,500.0	Исүгн "Бивард" түүх дэвшин автомашин	8,800.0	хонь-25 үхэр-5	2,000.0	ажуурч-1 (туурас), зургаан-1	20,200.0

3. Хоронго, Зээл, Бэлтгэ /төрийн болон гэр бүлийн гишүүдийн/

Хэргийн төрөл	Эрх, Комисс, Лиценз	Хоронго оруулалт, хувьцаа		Зээл	Бэлтгэ
Нийт дүн /төг/	торь, тоо хэмжээ	Хоронго оруулалт хийсэн хуудсийн нэг үзлийн нэр, эзэмшлэйн хувь		торь, тоо хэмжээ	Зохиромжтой нэр
6,350.0	Нийт дүн /төг/	"Ом" ХХ	296 ш	Нийт дүн /төг/	Нийт дүн /төг/
				1,400.0	ЗХ суртал

Тэрчлэн уг хөрөнгө орлогын байдлын тухай мэдээллийн 128 дугаар жагсаалт бүхий хүснэгтийн 9 дэх нүдэнд буюу "авто тээврийн хэрэгсэлийн марк, тоо хэмжээ" хэсэгт "Ниссан Террано-1ш", жагсаалтын 213 дугаар хүснэгтийн 15 дахь нүдэнд буюу "Хадгаламж. Нийт дүн /мян төг/" хэсэгт "700.0" гэж уншина уу.

* Төрийн өндөр албан тушаалтан болон төрийн өндөр албан тушаалтаны зэрэг зиндаатай адилгах албан тушаалтнуудын 2006 оны хөрөнгө орлогын байдал - Төрийн мэдээлэл эмхтгэлийн 2007 оны 28 дугаарт нийтлэгдсэн.

Монгол Улсын Их Хурлын Тамгын газраас гаргав.
Хаяг: <<Төрийн мэдээлэл>> эмхтгэлийн зөвлөл.

Улсын Их Хурлын Тамгын газрын
Хөвлөх хэсэгт хөвлөв.

Улаанбаатар-12
Төрийн ордон

☎ 265958
Индекс 14003

☎ 329407

Хөвсгөлийн хуудас 4.5